

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

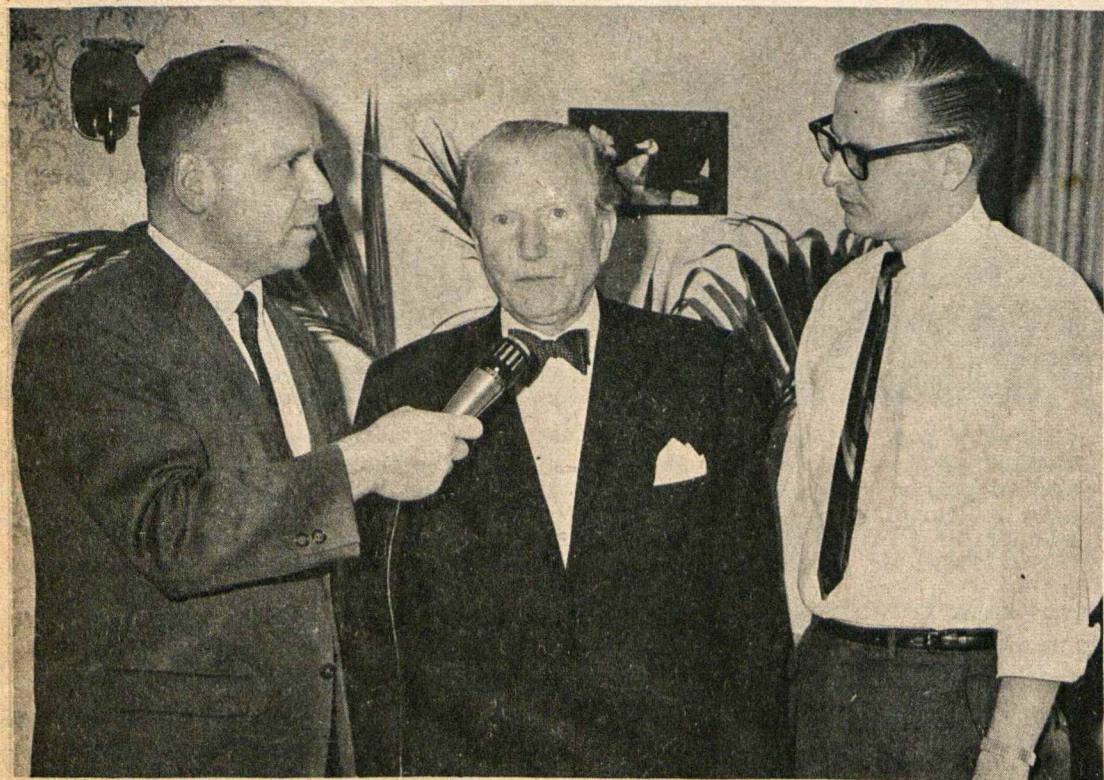

The oldest and biggest Lithuanian newspaper in Canada.

Le plus gros et plus vieux journal Lituanien au Canada.

Seniausias tautinės demokratinės minties savitrašis Kanadoje.

NR. 48 (1022) PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO METAI, 1966. GRUODIS - DECEMBRE - DECEMBER 14. * XXV METAI * LITUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.

"Laisvės Žiburio" New Yorke radio vedėjas R. Kezys, dabar VLIKo valdybos narys /kairėje/ ir p. Sniečkus /dešinėje/, kalbasi su b. VLIKo pirmininku V. Sidzikausku apie VLIKo krizę, kuri dabar jau išspręsta, nes VLIKo v-ba jau sudaryta.

VLIKo krizė lengvai išspręsta

Kezys - Praeitį trečiadienį Jūs atstatastydinote iš VLIKo pirmininko pareigų. Ar galėtumėte nurodyti to atstatastydinimo priežastį?

Sidzikauskas - Tiesa, lapkričio 30 d. aš atstatastydinau. Tuo pačiu atstatastydin ir visa mano vadovaujoti VLIKo valdyba. Iki bus sudaryta nauja valdyba atstatastydinusioji laikinai eis jos pareigas.

Tikroji ir drauge formalinė atstatastydinimo priežastis yra VLIKo Tarybos lapkričio 30 d. išryškėjęs VLIKo Tarybos daugumos nusistatymas pagrindiniu klausimu, kuris žymia dalimi apsprendžia VLIKo laisvinimo vėilumą. Tą nusistatymą aš laikiau ir laikau nesuderinamą su laisvinimo veiksmų ž.m. vasario 22 d. Clevelande priimta rezolucija dėl laisvųjų lietuvių bendravimo su okupuoto krašto gyventojais.

Kremliaus imperialistai sutrypė Lietuvos valstybės nepriklausomybę ir laisvę. Sužaudė, kalnė, masiniais trėmimais į Sibirį išvežė žimtus tikstančius nekaltus lietuvių, ir šiandien tebelaike Lietuvą savo okupacijai. Lietuvių tauta atsidūrė karo padėtyje su Kremliaus imperialistais. Prisiminkime tik ilgus metus Lietuvoj vykusį partizanų karą. Todėl Santaros-Sviesos lapkričio 19 d. parengimo organizatorių bendravimas ir visas dialogas su Kremliaus pareigūnu, ir VLIKo žmonių dalyvavimas tame bendravime bei jų elgsena yra nusizengimas mūsų tautinei drausmei, kaip tai yra nusakyta toj pačioj Clevelando rezolucijoje. Patys būdami nedrausmingi, negalime reikalauti drausnimo iš kito. O juk VLIKas nustato elgesio normas lietuvių visuomenei. Aštuoniems VLIKo nariams su manim nesutikus, ir vienam susilaikius, man beliko vienintelė garbinga išeitis - pačiam padaryti išvadas ir atstatastyti. Didžiausią savo gyvenimo dalį praleidęs gindamas Lietuvos valstybės teises ir interesus, aš, nežinantis viso savo diplomatinio lankstumo, praprutau nedaryti kompromiso, kai yra paliestas valstybingumo principas ir tautinė savigarda. Aš esu tikras, kad sveiko mūsų tautos instinkto vedina mūsų visuomenė išeis iš šio nereikalingo ir nemalonaus incidento išlyginusi

savo kovos frontą, ir paryškinusi savo pozicijas. Tą turi įsiskaidyti pabrėžti mūsų dėl savo laisvės ir dėl savo ateities kovojanti tauta. Tą turi žinoti ir mūsų priešas.

Klausimas - Šių dienų įvykių aktyvaizdoje būtų įdomu išgirsti Jūsų politinio veikimo planus ateityje.

Atsakymas - Aš jau seniai planavau laipsnišką pasitraukimą iš aktyviosios politinės veiklos, kad turėčiau galimybę, kiek dar man bus leista, atsidėti rašymo darbui. Tačiau VLIKo Tarybos daugumos laikysena lapkričio 30 posėdyje mano sprendimą pagreitino ir sukonkreтино. Esamoje sąlygoje mano pasitraukimas iš VLIKo vadovybės yra galutinis ir neatšaukiamas.

Kurį laiką paliksiu Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvos delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seimo pirmininku. Tad ko va dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės atstatymo tęsio daugiausia tarptautiniuose baruose.

Savo gyvenimą norėčiau apvainikuoti prašydamas diplomatinę Lietuvos istoriją, kuri būtų ir prisiminimas, ir žinių versmė bei tam tikras pamokymas jauniesiems kartoms, kurios neišvengiamai susiduria, jei ne su tomis pačiomis, tai su panašiomis problemomis, su kuriomis mūsų kartai buvo lemta grumtis.

VLIKo KRIZĖ LENGVAI IŠSPRĘSTA

Sudaryta ši nauja VLIKo Valdyba: Kęstutis Valiūnas pirmininkas (Ūkin.S-ga), Juozas Audėnas (LVL), ir Bronius Nemickas (Taut.S-ga) vicepirmininkai, Romas Kezys (Front.), Algirdas Budreckis (Viln.S-ga), Pranas Vainauskas (KD) ir Jackus Sonda (SD) nariai.

"LAISVĖS ŽIBURIO"

radio vadovybė New Yorke gruodžio 18 d., sekmadienį. Maželių namuose rengia priėmimą Pietų Vietnamo ambasadoriui Jung. Tautose, Dui Lien ir jo žmonai. Šia proga yra organizuojama ir spaudos konferencija. Priėmime be "Laisvės Žiburio" darbuotojų dalyvaus ir lietuvių visuomeninių bei politinių organizacijų atstovai.

ŽINIOS TRUMPAI

• JAV prezidentas gruodžio 10 dieną paskelbė Žmogaus teisių dieną ir gruodžio 15 dieną Biliaus dieną.

• Specialus JAV prezidento pasiuntinys Harriman, lankydamasis Tunise, pakvietė prezidentą Burgibą aplankyti Jungtines Amerikos Valstybes.

• Naujasis V. Vokietijos kancleris Kiesinger pareikė norįs pasimatyti su JAV ir Prancūzijos prezidentais.

• JAV prezidentas Johnsonas pareiškė, kad karo Vietname reikalams jis prašys Kongresą 10 milijardų dolerių papildomai.

• Komkinių revoliucinių jėgų toliau. Suimtas Pekino miesto tarybos pirm. ir kompartijos centro komiteto narys Ben Džen.

• Anglija nutarė savo valią perversiti į dešimtainę sistemą.

• Pravoslavų arkivyskupas Antonijus kreipėsi į pasaulinę bažnyčių sąjungą su prašymu protestuoti prieš Rusijos bažnyčių uždarymą ir tikybos persekiojimą.

• Buv. JAV prezid. gen. Eisenhower paguldė į ligoninę operuoti tulžies pūslę.

• Vietkongo teroristai iš pasaly nužudė Vietnamo steigiamojo parlamento narį Tran Ban.

• Popiežius Paulius VI pasiūlė Kalėdų paltaubas pratesti ilgesniam laikui, kad jos pereinų į talkos stovį.

• Turkija užprotestavo Čekui ginklų statymą iš Čekoslovakijos.

• SSSR min. pirm. Kosygin tarėsi su Prancūzijos kompartijos viršūnėmis, kuriuos Kosyginui priekaištaavo galudintimo santykiai su de Gaulle. Dėl to sustartinimo Prancūzijos komunistai jau prarado apie milijoną balsų.

DĖL RODEZIJOS NEPA-SISEKĖ SUSITARTI

Buvo gaivinamos viltys, kad Anglijai su Rodezija pasiseks susitarti. Tam tikslui buvo parinkta neutrali ir rami atmosfera. Wilson ir Smith susitiko Viduržemio jūroje laive "Tiger" ir tarėsi tris dienas. Atrodė, kad susitarė. Bet kai Smith sugrįžo į Rodeziją ir aptarė susitarimą, atsisakė jį priimti.

Po to Anglijos min. pirm. Wilson paprašė skubaus JTO Saugumo Tarybos susirinkimo ir jo pasiūstas užs. reik. min. Brown paprašė Tarybą pritaikyti ekonomines sankcijas neleistį Rodeziją įvežti jai reikalingų prekių.

Bet iš tos priemonės iki šiol nieko neišėjo. Reikia manyti, kad nieko neišeis ir ateityje, nes yra valstybių, kurios Saugumo Tarybos nutarimo nesilaikė ir ateityje nesilaikys. Maištininkams sudrausti reikia stipresnių priemonių.

KAS NAUJA KANADOJE

PROVINCIJŲ VALDŽIŲ KOVA SU FEDERALINE KANADOS VALDŽIA

Kanada politiškai dar nėra išstaiškinusi ir sustvarkiusi. Kanadoje tebevyksta dar didelė ir gana netvarkinga politinė fermentacija. Federalinė valdžia nežino savo kompetencijos ribų, provincinės valdžios nežino savo galimybių ribų. Nes Kanada neturi gerai formuliuotos konstitucijos. Jos klausimas permanentiškai iškyla, bet neprieina prie sprendimo. Dėl to nuolat vyksta provincinių valdžių kova su federaline ir ta kova nesibaigia.

NAUJAS BRITŲ KOLUMBIJOS DEKRETAS

Britų Kolumbijos valdžia paskelbė dekretą, pagal kurį ji pareiškia savo teises ir nuosavybę sričių iki 300 mylių nuo Ramiojo vandenyno krantų ir jūros gilumą.

Tuo tarpu pagal galiojančią konstituciją tos sritys turi priklausyti federalinei valdžiai. Turėdama tai prieš akis, federalinė valdžia klausimą perdavė Vyriausiajam teismui. Tačiau Britų Kolumbijos valdžia neatsižvelgė į tai ir dekretą paskelbė. Tai yra savotiškas anarchinis reiškinys. Nežinia, kuo jis pasibaigs.

KVEBEKO VALDŽIA EINA SAVO KELIAIS

Sosto kalboje, atidarant Kvebeko parlamento sesiją, premjeras D. Johnsonas pasisakė už savarankišką emeritalinį planą. Pagal tą nusistatymą, provincijos valdžia neduos federalinei valdžiai surinktų mokesčių.

Be to, Johnsono valdžia pasisakė, kad ji nustatys

Dabar daugelis lietuvių kolonijų visame pasaulyje ruošia trečiojo Lietuvos prezidento Dr. Kazio Griniaus šimto metų gimimo sukaktuves. Šiame atvaizde matome pirmoje eilėje sėdintįs /kairėje antrąjį Lietuvos prezidentą Aleksandrą Stulginskį, dabar esantį Lietuvoje ir trečiąjį Dr. Kazį Grinių gretą su generolu Bulota, pagarsėjusį "kepurės numušimu". Atvaizdas iš pirmojo pasaulio lietuvių kongreso, įvykusio Kaune. Prezidentas Antanas Smetona scenoje.

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

RUSAI ŽIAURIAI TERŠIA IR NUODIJA LIETUVĄ

Neseniai keli vietiniai juos palaikė Albanijos, Ru ir vilniškiai pareigūnai kėlė pavojaus ženklus iš Rokiškio. Rašė, kad "Birželio 9-12 dienomis Laupis buvo užterštas sieros rūkštumi, dažų atliekomis bei mazutu nuo Rokiškio valymo įrenginių iki Ragupio kaimo. Dėl to tūkstančiai vėžių ropojo į pievas ir žuvo. Be to, žuvo lydekos, vėgėlės, kuojos ir kitos žuvis. Grėse pavojus apsinuodyti žmonėms, ypač vaikams. Nukentėjo Moškėnų tarybinio ūkio (sovchozo) gyvuliai. Vien tik Zybolių skyriaus kiaulidėje, kuri ima vandenį iš Laukupio upelio, apsinuodijo daugiau kaip 30 penimų kiaulių, ir dvi iš jų padvėdė. Žmonės nebeturėjo gėlo vandens gyvuliams girdyti ir buitiniams reikams. Beveik nuo Kazliškio iki Rokiškio užsidarė pietys, jau nekalbant apie maldymąsi bei prausimąsi upelyje". (Elta).

Montrealio kronika. STREIKUOJA PAŠTO IŠVEŽIOTOJAI. Pranešame Gerb. Skaitytojams, kad Montrealyje dabar streikuoja pašto išvežiotojai-transportininkai. Dėl to pirmadienį jau negavome pašto. Kiek jie streikuos, nežinia.

PARAMA "BALTIJAI"

Jaunųjų Talentų vakaro proga "Baltijos" stovyklavietę parėmė: po \$50.00 Danutė ir Jonas Mališkos, Regina ir Stasys Pocauskai; po \$25.00: Eufrozina ir Juozas Piečiai, Vitalija ir Vladas Girunai, Elena ir Petras Vileišiai, Kathy ir Waldemar Gentemann, Emilija ir Romas Verbylos, Ona ir Augustinas Mylės ir Petras Žukauskas (senj.); Julius Jurėnas \$20.00; J. Dalmantas \$15.00; po \$10.00: Liet. Kat. Moterų Montreolio skyr., A. Drevinskienė, K. Leipus, Pr. Šultė, A. Jurjonas, J.J. Adomonai ir E. Kumzmaičiai (JAV.); J. Lukošius \$8.00; po \$5.00: M. Vapsva, B. Bagušis, J. Šiaučiulis, K. Rimkevičius, Nukelta į 8 psl.

Sovietų min. pirm. Kosygin, dabar atsidėjęs važinėja po Vakarų valstybes ir visur maldaute maišauja pripažinti "nustovėjusią", kaip jis sako, padėtį Europoje. Tuo būdu sovietinis imperialistas ir kolonialistas nori sau užsitikrinti pavergimą tų tautų, kurias dabar turi pasiglemžęs.

IR DARBININKAI KOMUNISTAI SUSIKILO PUSIAU Bulgarijos sostinėje, Sofijoje, vyksta Tarptautinių profesinių sąjungų suvažiavimas, kuriame vyrauja komunistai. Suvažiavime didelę obstrukciją sukėlė Kinijos komunistai. Dėl to jie išprašyti laukan. Bet

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!

For liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai!

For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĘ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“.

Redaktorius Jonas Kardelis.

Administracijos Pranas Paukštaitis

DO 6-6220

7722 George Street, LaSalle, Montreal 32, Quebec, Canada.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 6.00 Canada \$ 6.00
Amerika ir P. Amerika.. \$ 6.50 America & S. America \$ 6.50
Visur kitur \$ 7.00 Other Countries \$ 7.00
Atskiras numeris \$ 0.15. Single copy \$ 0.15
Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

RIMTAM APSISVARSTYMIUI

ESAME VIENA TAUTA

(LATVIŲ NEPRIKLAUSOMYBES SUKAKTIES PROGA)

Prieš atsikraustant vokiečių ir
dinams (kryžiuočių ir kalavijuo-
čių) prie Baltijos jūros aiškių
tautų sudarė šios gentys: žemai-
čiai, aukštaitiai, žemgaliai, letga-
liai, kuršiai, prūsai ir jotvingiai.
Anų laikų etnografinis aiškių plo-
tas buvo daug didesnis kaip dabar.
Latvijos ir Lietuvos su visa Rytine
Lietuvos dalimi ir Rytprūsių dali-
mi, dabar priklausančia Leningra-
do apygardai; mat, prūsai gyve-
no abejuose Vyslos upės pusėse, o
jotvingiai pagal Bugo upę.

Dvylikame amžiuje jotvingiai
nebeatsilaikė prieš nuolatinius len-
kų užpuolimus ir jų užkariuoti
aiškių tautai dingo. Per visą se-
kantį šimtmetį, t. y. tryliką, vokiečių
ordinai paverė prūsus, kuršius,
žemgalius ir letgalius.

Meš esam viena tauta. Tai stip-
riai jaučia kiekvienas aišius, žinas
visų aiškių istoriją ir dar tebe-
gyvenančius tarmes.

Gyvenant aiškių žemėje, bet ne
Latvijos — Lietuvos pasienyje ir
nemokantiesiems svetimų kalbų tik-
rai buvo didelės kliūtys vieniems
kitus pažinti. Neturėjome latviš-
kai lietuviško ir lietuviškai lat-
viško žodyno. Neturėjome lietuvių
kalboje latvių istorijos ir neturė-
jome latvių kalboje lietuvių istori-
jos. Tiesa tų dalykų neturime ir
dabar.

Šia proga norėčiau pasakyti, jog
lietuvių istorijoje, rašytose lietu-
viškai ir angliskai, kas liečia lat-
vius, yra klaidelių bei netikslumų
ir latvių istorijoje, rašytose lat-
viškai ir angliskai, kas liečia lie-
tuvius taip pat yra klaidelių bei
netikslumų. Tos klaidės bei ne-
tikslumai pasirodo pastebiamos,
kai skaitome abiejų pusių istori-
jas.

Viena iš nemaloniausių klaidė-
lių dažnai esanti latvių istorijo-
se apie lietuvių, kad Lietuva po
Liublino Unijos nebeminima, o
minima tik bendru vardu Lenkija.
Pyktį nereikėtų, nes neminint
lenkų, tai klaidą ir lietuvių istori-
kai yra darę, tik reikėtų vis pri-
minti, jog ji reikalinga pataisyti,
kad skaitytojas, visos istorijos ne-
perskaitęs, nepamanytų po Liub-
lino Unijos lietuvių išnykus.

Lietuvių istorijoje reikėtų pa-
minėti, jog buvo karalius Kaupas,
karalius Visvaldis Laimikis ir
kt. kad paskutinis energingas nar-
sus žemgalijos karalius Nameisis

1290 m. aršiai kovodamas prieš
vokiečius ir nebepajėgdamas atsi-
laikyti nepakūliavo, bet su
100,000 žemgaliečių persikraustė
į žemaitiją ir susijungė su že-
maičiais dar tais pačiais metais
su savo skaitlinga armija kariau-
vo prieš vokiečius Prūsijoje ir ten
žuvo. Tačiau žemaičiai yra senųjų
žemaičių „apleidusių žemgaliją“
žemgaliečių mišinys.

Nereikėtų slėpti nuo lietuvių tai,
jog latvių istorikai mano, kad ka-
ralius Gediminas yra karaliaus
Nameisio anukas.

Taip pat lietuvių istorijoje rei-
kėtų paminėti, koks gyvenimas
buvo Latvijoje švedijos okupaci-
jos laikotarpyje. Kaip ukrainiečių
objektyvūs istorikai tą laikotarpį
kada buvo Lietuvos okupuoti val-
duoja laisvo gyvenimo laikotarpį.

Po pirmo pasaulinio karo, ka-
da patys sprendėme savo likimą,
galėjome, subendrinę savo tarmes,
sudaryti vieną bendrinę kalbą vi-
siems aišiams, galėjome susijungti
į vieną valstybę. Jei būtume
turėję ne dvi, bet vieną valstybę
su viena aiškių kalba, tai būtume
buvę pajėgūs nuo lenkų apsiginti
ir visa Rytinę Lietuvos dalį tu-
rėję savoje valstybėje, būtume de-
šimtis tūkstančių sulenkėjusiems
ir suvoktėjusiems aišiams pa-
gelbėję grįžti į aiškių tautą. Būtu-
me visais atvejais trigubai buvę
galingesni ir trigubai didesni te-
ritorija ir žmonių skaičium.

Ko nepadarėme patys savo liki-
mą sprendami, dabar, esant mū-
sų tėvynėms okupuotoms, jau ne-
begalime. Nebegalime svetur gy-
vendami nei kalbų bendrinti. Tai
galėtų tik Latvijoje ir Lietuvoje
gyvenantieji latvių ir lietuvių kal-
bininkai, bet jiems okupantas to
niekad neleis. Viena, kas galėtume
svetur gyvendami padaryti tai pa-
rašyti ir išleisti bendrinę visų ai-
škių tautos gerą ir plačią istoriją.
Amerikos lietuviai yra numatę iš-
leisti anglų kalboje lituanistikos
enciklopediją. Manysiu, būtų žy-
mai lengviau išleisti ir žinoma,
visiems aišiams naudingiau, jei
būtų leidžiama bendra lietuvių ir
latvių tokio specifinio pobūdžio
enciklopediją. Tie du veikalai pa-
dėtų latvių ir lietuvių išsiviams
stipriai jaustis, jog latviai ir lie-
tuviai esame ta pati tauta.

/MP/ Jonas Normantas

VLIKO Valdyba

Pasak Vliko Statuto 42
punkto, Valdyba "išsiren-
ka pirmininką, pavaduo-
toją ir sekretorių..." Ta-
čiau praktikoje Valdybą
įeina žmonės su Statute
nenumatyto pareigom.
Statuto 43 punktas dėsto,
jog "Valdyba pati paskir-
to savo nariams atskiras
darbo sritis". Praktikoje
Valdybos nariai vykdo tas
pareigas, kurios atitinka
jų patirčiai ir gabumams.
Tat, kyla klausimas, kas
tie Vliko nariai ir kokios
jų funkcijos?

Pirmininkas Vaclovas
Sidzikauskas (Liet. Ūki-
ninkų partija) atlieka Vli-
ko diplomatinę ir repre-
zentacinę funkcijas. Tu-
rėdamas diplomatinį pa-
tyrimą bei nuopelnus šioje
srityje, pirmininko asme-
nyje Vlikas palaiko kon-
taktus su Europos ir Azi-
jos valstybės žmonėmis
ir parlamentarais ir su
tarptautinių organizacijų
vadais (kaip pvz.: su Eu-

ropos Taryba, Pavergtųjų
Europos Tautų Seimu ir
Azijos Antikomunistine
Lyga). Jis ir vadovauja
Vliko vizitams į Vašing-
toną bei kitų sostinių kan-
celiarijai.

Pirmasis vicep. yra
Stasys Lušys (Liet. Krikš-
čionių Demokratų sąjun-
ga). Jam yra pavesta Vli-
ko politikos gairių bei tei-
sinių klausimų reikalai.
Šiuo metu jis ir vadovau-
ja Vliko Tarybos politinei
komisijai.

Antrasis vicep. yra dr.
Bronius Nemickas (Liet.
Tautinis Sąjūdis). Bronius
Bieliukas (Liet. Rezisten-
cinė Santarvė) yra Valdy-
bos protokolų sekreto-
rius. Jis kartu ir vado-
vauja Vliko Tarybos poli-
tinių įėgų telkimo ir ap-
jungimo komisijai.

Vliko gen. sekr. Juozas
Audėnas (Liet. Valstiečių
Liaudininkų Sąjunga) yra
Vliko reikalų vedėjas. Per
jo rankas pereina susira-

KANADOS LIETUVIŲ

BENDRUOMENĖ

Krašto Valdyba, 941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont.

APLINKRAŠTIS-INFORMACIJA NR. 15.

1. Kanados šimtmečio išva-
karėse sveikiname visus tau-
tiečius Šv. Kelėdų ir Naujųjų
Metų proga, linkėdami gau-
siai dalyvauti šio krašto iš-
kilmėse, kartu garsinant Lie-
tuvos vardą ir parodant mūsų
kultūrinį pajėgumą.

2. Naujieji 1967 metai kartu
mums primena apie artėjančią
dideles tautines iškilmes -
Lietuvos nepriklausomybės
50 metų sukaktį, kurią šve-
sime 1968 metais. Jau laikas
šios sukakties minėjimui ruo-
štis. Pagrindiniai mūsų veiks-
niai jau turi savo planus: su-
šaukti pasaulio lietuvių sei-
mą, parašyti ir išleisti Nepri-
klausomos Lietuvos istoriją,
parašyti ir pastatyti misteriją
iš tolimos ir artimos praei-
ties. Visuose tuose projektuose
se Kanados lietuviai daly-
vaus savo įnašu. Ruošiamės
paminėti šią sukaktį ir Kana-
dos mastu. Vienas ištokių
projektų jau vykdomas. Tai
knyga anglų kalba apie Kana-
dos lietuvių. Galėtų būti tų
projektų ir daugiau. Galėtų
savo atskirus mažesnius pro-
jektus įvykdyti ir apylinkės.
To dėliai prašome apylinkių
valdybų jau dabar apsvastyti
savo planus kas liečia vi-
są Kanados Lietuvių Bendru-
omenę bei vietinę apylinkę ir
pranešti Krašto Valdybai iki
1967m. sausio mėnesio pabaig-
s. Būtų gerai, kad ir atski-
ros organizacijos, turinčios
savo projektų, painformuotų
apie tai Krašto Valdybą. Gal-
tada bendru sutarimu, galėtu-
me sudaryti bendrą viso kraš-
to planą.

3. Kanadoje pradėti Pasaulio
Liet. Jaunimo Metai čia ir
baigti per Šiaurės Amerikos
Liet. Studentų suvažiavimą
Toronte lapkričio 24-26 die-
nomis. Kanadiečių įnašas i-
š SF apyskaita, kaip ji

Jaunimo Metų eigą yra gau-
sus. Ta proga dėkojame vi-
siems mūsų jaunesiems ir
seniesiems veikėjams, ku-
ors prisidėjusiems prie šių
istorinių metų pasisekimo.

4. Paskutiniame Krašto Val-
dybos posėdyje Švietimo Ko-
misija, vadovaujama L. Ta-
mošausko, pateikė platų atei-
nančių metų veiklos planą,
apie kurį paskelbs atskirai.
Ruošiamos mokyklinės skaid-
rės. Mokytojų suvažiavimas
numatomas balandžio 1 d. Ha-
miltone. Visu smarkumu ruo-
šiamas išjudinti mokyklinį gy-
venimą, ypač ten, kur jis pra-
deda slėpti.

5. KLB Šalpos Fondas, ved.
O. Indrelienės, ruošiasi pra-
dėti vąj Vasario 16 gimnazii-
jos bendrabučio pagerinimui.

A. Rinkūnas,
Krašto Valdybos pirmininkas

V. Judzentavičiūtė,
Aplinkraščių sekretorė

IŠ KLB ŠALPOS FONDO
VEIKLOS

Spalio 8-9 d. įvykusia-
me KLB Krašto Tarybos
suvažiavime, Šalpos Fon-
do pirmininkė O. Indre-
lienė kaip ir nustebino
susirinkusius atstovus,
pranešdama, kad SF apys-
kaita per 8 mėn. viršijo
\$6000. Iki š. m. galo apys-
kaitos suma gali pasiekti
iki \$8000. -

Tegutoji suma ir nėra
vien šalpos reikalams
skirta, bet ji parodo lie-
tuvų suaukotą pinigų kie-
kį ir jų pasiskirstymą vi-
suomeniniams reikalams.
Kiti tie reikalai, kaip Va-
sario 16 gimnazija, jauni-
mo stovyklos, šeštadieni-
nės mokyklos yra taip pat
šalpa.

SF apyskaita, kaip ji

Mielai Prietelkai,
A. A. TEOFILAI PUNDZEVIČENAI,
mirus, jos vyrą Gen. Stasį Pundzevičtų
ir sūnų Rimą, netekusius mylimos žmo-
nos ir motinos, nuoširdžiai užjaučiame
ir šio didžio skausmo valandoje liūdime
kartu su Jumis

Vilgalitų ir Kibirkščių šeimos.

Mielam "Nepriklausomos Lietuvos" rėmėjui ir
talkininkui,

ANTANUI PRANEVIČIUI,

mirus, jo artimuosius ir gimines nuoširdžiai
užjaučia,

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

SLA 72 kuopos nariams

ONAI MIKŠYTEI IR KAZIUI MIKŠIUI

gilaus liūdesio valandoje, Jūsų mylimai Ma-
mytei Lietuvoje mirus, reiškiu giliausią užuo-
jautą

J. Šarapnickas,

St. Catharines, Ont. kuopos fin. Sekretorius.

šinėjimas su Vliko atsto-
vybėmis, su Eltos bendra-
darbiais ir radio valandė-
lių Lietuvon vadovais. Jis
ir veda Vliko buhalteriją.
Jo specifinis uždavins
yra Eltos informacijų
biuletinių redagavimo ir
ekspedijavimo koordinat-
mas.

Spaudoje nebuvo aiškiai
pristatytos naujausių Val-
dybos narių pareigos. Al-
girdui Budreckiui (Rytų
Lietuvos Rezistencinis
sąjūdis) buvo pavesta ry-
šiai su tarptautinėm or-
ganizacijom, ypač su jauni-
mo konfederacijomis.
Jam taipogi pavesta lie-
tuvų painformavimas

apie Vliko darbus. Šios
pareigos nesikerta nei su
PLB žiniomis, nei su Alto
informacija, nes informa-
cijos turinys liečia grynai
vilkinius bei užsienio
lietuvių politinius daly-
kus. Algiiui Vedeckui bu-
vo pavestas krašto padė-
ties stebėjimas ir Sovietų
dabartinių nusikaltimų
prieš lietuvių tautą doku-
mentavimas.

Nežiūrint tų formaliai
pavestų sričių, visi Val-
dybos nariai yra kolektyviai
atsakingi už Valdybą pa-
vestų klausimų sprendi-
mus bei vykdymą.

Lapkričio mėn. 20 d. L.Š.S.T. C.V-bos pirm. V. Išganaitis aplankė Toronto
Vlado Putvio š. kuopą. Ta proga į Torontą buvo atvykę ir kitų dalinių atstovai.
Sėdi iš kairės: V. Putvio š. kuopos pirm. S. Jokubaitis, L. K. Mindaugo š. kuopos
pirm. S. Barauskas, O. Valilienė, C. V-bos pirm. V. Išganaitis, C. V. įgaliotinis
Kanada J. Preikšaitis, L. K. Gedimino š. kuopos pirm. St. Jokubickas ir Br.
Bagdžiūnas. Už sumintųjų asmenų dalis V. Putvio š. kuopos šaulių su vėliava.

buvo Krašto Tarybos pri-
imta, atrodė taip:

Gauta:

Likutis iš Montrealio

\$ 47.40

Iš Edmontono ap., Sibiro

lietuviams \$ 53. -

Iš Hamiltono ap., šalpai

\$ 150. -

Surinkta Toronto bažny-
čiose \$ 235.23

Surinkta skautų stovyklai

Romuva \$ 3724.05

Iš Lietuvių Fondo \$ 1000.

Iš Vasario 16 gimnazijos

rėmėjų būrelių \$ 1082. -

viso..... \$ 6291.68

Išleista:

Vasario 16 gimnazijai

\$ 920. -

Bendrai šalpai \$ 300. -

Jaunimo Kongresui

\$ 500. -

Skautų stovyklai Romuva

\$ 2161. -

Liko kasoje (dar neišmo-
kėta \$ 2409.68

viso..... \$ 6291.68

Kaip veikia gimnazijos

rėmėjų būreliai parodo jų

įnašai:

Toronto gydyt. būr. (vad.

Q. Gustaitienė) \$ 288. -

Toronto būr. Nr. 107 (vad.

P. Lelis) \$ 244. -

Sudburio būr. (vad. J. Staš-
kus) \$ 107. -

Oakvilles būr. (vad. M.

Ramanauskas) \$ 48. -

Ottavos būr. (vad. D. Dau-
nienė) \$ 35. -

Montrealio Seimelio au-
ka \$ 200. -

Prisikėlimo par. bankelio

auka \$ 100. -

viso..... \$ 1082. -

Beto, Liet. Kredito ko-

operatyvas paskyrė ir be-

tarptai pasiturti:

Toronto Parama \$ 500. -

Hamiltono Talka \$ 300. -

Montrealio Litas \$ 100. -

Viso..... \$ 900. -

Tai iš viso Vasario 16

gimnazijai gauta \$ 1982. -

Tie daviniai parodo tik tas

sumas, kurios perėjo per

SF kasą arba Fondui prane-
štos. Laukiamės tokių

žinių iš Hamiltono, kur

vyksta rinkliavos šalpai

ir gimnazijai.

Toronto Apylinkėje iki

šių nėra organo, kuris

judintų šalpos reikalus,

arba nors žinias surinktų.

Montrealyje ir Hamil-
tone yra Šalpos komitetai.

Prašome B-nės apylin-

kes ir liet. organizacijas

šalpos aukas, įnašus ir

pranešimus siųsti įzd. S.

Dabkiui adresu: 117 Spring-
hurst Ave., Toronto 3, Ont.

SF inf. P. Lelis.

Alfonsas Nakas.

TRIMITO AIDAS

ČIKAGA RUOŠIA J. KARNAVI-
CIAUS "GRAZINA"

Po dešimties svetimu operu

per dešimtį metų, Chicagos

lietuvių opera pasiryzo pa-

statyti Jurgio Karnaviciaus

"Grazina" (libretas Kazio In-

ciuro).

J. Karnavicius, pagal LE

duomenis, buvo parases visa

eile kvartetu, kameriniu kon-

certu, romansu, dainu, simfo-

niui variacijų, simponiniu

poemu, kantatu, baletu ir dvi

operas (antroji - pagal Bali

Sruoga - "Radvila Perkunas").

"Grazina" pirmą kartą bu-

vo pastatyta Kauno Valstybi-

niam teatre 1933 m. vasario

16 d.

Chicagos lietuvių opera

"Grazina" stato 1967 m. gegu-

zes 29 ir 21 dienomis, Čika-

gos operos rumuose, vidurme-

styje. Tai pirmas kartas, kad

musiskiams tie rumai isnuo-

muojami, ir rodos, pirmas kar-

tas betkuriai etninei grupei

isvis. Siandien jau aišku, kad

opera diriguos Aleksandras

Kuciunas, o chora priuos

Alice Stehens, Alfonsas Ge-

VACLOVAS ŠTIOGERIS

Prezidento adjutanto atsiminimai

SANTYKIAI SU LENKIJA

Kai 1920 m. spalio 9 d. Lenkija ginkluota jėga atplėšė iš mūsų Vilnių ir jo kraštą, iki 1938 m. kovo 18 d. lenkų ultimatumas su Lenkija neturėjo oficialių diplomatinių santykių. Ir mūsų sienos su Lenkija liko nenustatytos. Kodėl per beveik 18 metų neužmegzta oficialių santykių su Lenkija, buvo dvi esminės priežastys. Pirmą priežastį, viešai labai išpopuliarėjusi — Vilniaus ir jo krašto pagrobimas, antra, viešai beveik neskelbta — baimė lenkų kultūrinės įtakos mums. A. Smetona daugiausia ir prisibijojo tos lenkų kultūrinės įtakos, todėl tokį mūsų izoliavimą nuo lenkų jis laikė mums naudingą. Tą nuomonę A. Smetona yra ne kartą man pareiškęs. ... įtaka gyviausia buvo tik pirmaisiais nepriklausomos Lietuvos metais. Pavyzdžiui, nepriklausomybės pradžioje daugelio dvarininkų sūnūs bėgo Lenkijon ir ten stoji į jos kariuomenę. Tų dvarininkų ir dvarininkaičių tikslas buvo vėl susieti Lietuvą su Lenkija unijiniais ryšiais. To siekė ir lietuvių kilimo naujosios Lenkijos kūrėjas Juozapas Pilsudskis-Giniotas. Jis norėjo susieti Lietuvą ir Ukrainą su Lenkija federatyviniais saitais. Nedidelis skaičius mūsų sulenkėjusių dvarininkaičių stodavo savanoriais į Lietuvos kariuomenę.

Ryšium su didėjančia grėsme iš vokiečių pusės, nuo 1934 m. A. Smetonos patarėjai ėmė kelti mintį, kad Lietuvai reikią aiškiai pasisakyti, su kuriuo iš didžiųjų kaimynų suėti į artimesnius ryšius. A. Smetona vis dėsė, pareiškdamas, kad nereikią skubėti, kad dar esą galima išvengti aiškaus pasisakymo. Kurį laiką ir manevruota, kartais sėkmingai, kartais — ne. Tačiau Europos politinių įvykių spaudžiamas, mūsų anuometinis užsienio reikalų ministras St. Lozoraitis, remiamas kai kurių mūsų užsienio atstovų (pvz. dr. J. Šaulio ir kt.), taip pat ir tokių A. Smetonos labai patikimų patarėjų, kaip J. Tūbelis, kun. V. Mironas ir gen. St. Raštikis, įtikino Prezidentą, kad reikią ieškoti geresnio sugyvenimo su Lenkija. Santykių sunormavimo reikalu neoficialiai tai vienas, tai kitas iš lietuvių nuvažiuodavo Lenkijon, pavyzdžiui, ministras dr. J. Šaulys, kun. Vl. Mironas ir kiti. Net ir pats užsienio reikalų ministras St. Lozoraitis 1935 m. rudenį Ženevoje buvo susitikęs ir turėjo pasitarimų su Lenkijos užsienio reikalų ministru J. Becku. Tie neoficialūs ieškojimai modus vivendi su Lenkija truko keletą metų. Ne tik mums buvo intereso suėti į geresnius santykius su Lenkija, bet ir patiems lenkam. Nors Lenkija ir buvo sudariusi su Vokietija nepulimo sutartį, tačiau kylant Hitlerio galybei, didėjo ir karo tarp Lenkijos bei Vokietijos galimybės. Lenkijai rūpėjo apsaugoti savo dešinįjį frontą sparą prieš Vokietiją, kad Lietuva būtų jai ne draugiška, tai bent neutrali, o gal ir eventuali sąjungininkė. Kiek man tekdavo išsikalbėti su A. Smetona, jis buvo labai sunkiai įkalbėtas santykių su Lenkija užmegzimo reikalu.

Lenkų ultimatumas, reikalaujantis užmegzti diplomatinius santykius, Lietuvai buvo įteiktas 1938 m. kovo 18 d. Jo atmetimas suponavo karinę intervencijos panaudojimą. Tas ultimatumas mūsų visuomenei buvo didėlė staigmena, bet mūsų valdžios viršininkams tai nebuvo netikėtumas. Tik mūsų vyriausybė nesitikiėjo tokio brutalaus metodo, nes dėl santykių užmegzimo užkulisuose jau buvo sutarta, tik dar nebuvo aišku, kaip tą reikalą pateikti lietuvių visuomenei, kuri beveik po dešimtmečių buvo labai nutelkta prieš lenkus. Sulaukus ultimatumo, kaip žinome, atsistatydino užsienio reikalų ministras St. Lozoraitis, bet jo atsistatydinimo nepriėmė Prezidentas, ir St. Lozoraitis liko užsienio reikalų ministru iki tų pačių metų gruodžio 5 d. Mūsų vyriausybė buvo priversta tą Lenkijos ultimatumą priimti 1938 m. kovo 19 d.

Netrukus pasikeista ir diplomatiniai atstovai: į Kauną atvyko Lenkijos pasiuntinys Fr. Charwat'as ir karo atstovas gen. št. plk. L. Mitkiewicz-Zoltek, o į Varšuvą mūsų pasiuntiniu kovo 26 d. paskirtas gen. št. plk. K. Škirpa (nuo 1938 m. gruodžio 15 d. iki Lenkijos okupacijos 1939 m. dr. J. Šaulys). Mūsų karo atstovu Lenkijai buvo gen. št. plk. A. Valušis, Prezidento dukters vyras.

Praslinkus daugiau kaip metams, 1939 m. gegužės 8 d. į Lenkiją su oficialiu vizitu nuvažiuojo kariuomenės vadas gen. St. Raštikis. Kelionės tikslas — geresnių santykių plėtimas ir oficialus pabrėžimas Lietuvos neutralumo. Gen. St. Raštikis Varšuvoje buvo iškilmingai sutiktas, priimtas Lenkijos maršalo Ed. Rydz-Śmigly, kuris įteikė aukštą Polonia Restituta I laipsnio ordiną, karo ministro, generalinio štabo viršininko, užsienio reikalų ministro J. Becko ir paties Lenkijos prezidento prof. Ig. Mościckio. Čia duosiu keletą įdomių ištraukų iš Lenkijos karo atstovo Lietuvai plk. L. Mitkiewicz-Zoltek atsiminimų. Jis rašo:

JONAS
AVYZIUS

ROMANAS

KAIMAS KRYŽKELEJE

PENKTA DALIS

GYVENIMAS IS NAUJO

54 atkarpa.

IV

Arvydas sėdi ant lovos (Gaigalas priešais ant taburetės) dryžuota pižama kaip zebros. Galva nuskusta, akys padidėjęs, plati kaktas kaip pasidariusi aukštesnė. Blyškūs skruostai įkrite, bet pro vaškinę odos atspalvį jau prasimuša vos pastebimas sveikstančio žmogaus raudonis. Gaigalui nutilus, paima jo ranką, kietai spaudžia ir ilgai žiūri į akis.

— O kaip tavo reikalai, Klemai?

Gaigalas ko nepasako. Po vėlnių! Negi Toleikis kurčias, negirdėjo, ką pasakė apie Šileiką?! Keiksmų virtinė pakibo ant liežuvių, bet suspėjo praryti drauge su apkartusia seile.

— Plūduriuojų kaip šūdas eketėj... .

— Vadinasi, ne kas. Kodėl?

— Sudarkė žemę. Širdis verkia. Negaliu skersa akimi pažūrėti. Gaigalas sugniaužė kumščius, veidas iškrypo. Tuoj pasakys: išvažiuoju iš Liepgrių, o jūs čia pasikarkit! Bet nesuprantama jėga ir šituos žodžius sugrūda atgal į gerkle.

— O tu čia nieku dėtas? Nekaltas?

— Aš? Kaltas? — Gaigalui akys atsistojo stulpų.

— Išleiki iš valdybos posėdžio, išplūdai Naviką, o tam to ir tereikėjo. Per tave ir Grigas pasimetė. O būtum laikęsis ramiai, gražiujų išdėstęs savo nuomonę, išaiškinęs, viskas būtų buvę kitaip.

Gaigalas pritrenktas.

— Kas žinojo, kad pasėlius išars? Apgavo... . O tas posėdis vis vien buvo suauktas ant juoko, rūpūžė. Nei sprendė, nei balsavo. Juk įsų sėjos planas nebuvo patvirtintas... .

— Nekaltinu tavęs, Klemai. Taip pasakiau, norėdamas, kad suprastum: kumščiais ir keiksmais nieko nepadarysi. Gyvenime reikia kovoti, o ne mušti.

— Anąkart prikišote, kad vos nesužlugdžiau mėslo reikalų tada, Lapino kieme, dabar tas posėdis, gyvate... . Išleina, kalčiausias Liepgriuose. — Gaigalas paspringo. Bet ne pykę, o nuoskaudą. Kitas taip pasakytų, išplūstų ir, spioves į akis, išeitų po vėlniais, tačiau Toleikis... . gali, turi teisę tai pasakyti. Ne dėl to, kad Gaigalas vilki jo dovanotą švarką, žmona sėkmadiniais pasipuošia levos suknele, miega ant Toleikių matraco. Ne, geraširdiškumu Gaigalo niekas nepirko ir nepapirks. Tėra vienas pinigais, kurio vertę jis pripažįsta — teisybė. O šitas žmogus atnešė į Liepgrius teisybę. Už ją dabar va ir sėdi priešais nuskusta galva, pakvėpęs vaistais. Per menką plaukelį mirtis praėjo pro šalį. Neišgandė. Gaigalas negali pasakyti kada, bet vieną dieną pajuto, kad širdyje staiga atsirado šiltas, iki šiol jam pačiam nežinomas kamputis, kuriame įsikūrė tas žmogus. Šalia žmonos ir kūdikio. Net tikram broliui Stribukui čia nėra vietos. — Išleina, kalčiausias Liepgriuose. Kiti šventi, o aš velnias raguotas. — kartoją su augančia pagieža, ne puldamas kaip paprastai, o gindamas.

— Pats pasvarstyk. — Arvydo žvilgsnis švelnus ir balsas toks pat, bet jo žodžiai prislegia Gaigalą kaip pamatų akmenys. — Ant visų puldinėjį, keiki blogybes, o ką darai joms pašalinti? Gera dirbu, pasakysi? Dėkui už tai. Bet ir Pauža gerai dirba, ir Magdė, ir Birutė. Žmonėms reikia pavyzdžio. O koks iš tavęs pavyzdys? Pyksti: visi blogi, neteisingi. O tu stenkis juos pataisyti. Ne neapykanta, bet švelnumu, geru žodžiu. Neapykanta niekas žmonių meilės nenusipelnė ir nenusipelnys.

— Labai man čia reikia tos jų meilės... . Cha, vagių meilė... .

— Dorus žmones užgaulioji, Klemai. Bet atleidžiu jų vardui, nes žinau, kad tokių pateptų teisuolių, kaip tu, yra ir daugiau mūsų žemėje. Laksto, grūmoja kumščiais, šūkavai. Įsivaizduoja esą už visus geriausi, sąžiningiausi, labiausiai nuskriausti Viską jiems ant lėkštės padėk. O nepadedi, manta į vežimą ir dumia kitur riebesnio kėsno ieškoti. De-

dasi teisybės ieškotojais, o iš tikrųjų jiems rūpi ne teisybė, o savas kailis.

Gaigalas apstulbęs gauda orą. Rausta ir bala. Gniaužomi kumščiai trata, kaip sausos šakos po kojomis. Paskui pasvyra visu kūnu į priekį lyg žvėris, ruošdamasis šuoliui. Susiaurėjusių akių ašmenys smogia Arvydui, atšoksta tarsi nuo akmens, ir sutrupėjusios išlaksto į šalis.

— Kas dumia kitur, rūpū... kas ieško? — iškvėpė pabalusiomis lūpomis.

— Tau geriau žinoti. — Arvydas nubraukė pižamos rankovę nuo kaktos prakaito rasą, išspausť nuovargio. Ilgai tyli, sunkiu žvilgsniu slėgdamas Gaigalą, kuris sėdi ant kėdės priblokštas kaip niekad savo gyvenime. — Lengva žmogų nugarazdinti, bet, prieš paršdamas akmenį, pagalk, ar jis tikrai to nusipelnė. O jei nusipelnė, tai ir pats ar nepastūmėjai jo į pakalnę? Aš kalbu apie Šileiką. Neteisinu jo — menkas žmogus. Bet ir pats nesijaučiu prieš jį visiškai švarus. Reikėjo su juo atsargiai, iš lengvo, gražiujų. Neįstengiau. Nepatiko jis man iš pirmos dienos — juk būna tokių žmonių, kuriems iš karto pajunti antipatią? — pasidaviau tam prakeiktam jausmui ir, matai, kas išėjo! Tiesą sakant, Šileikai nesu gero žodžio pasakęs, pakalbėjęs kaip su draugu... .

— Kaip su draugu... — Gaigalas pašoko. — Šileika — draugas? Banditas!

— Šileika žmogus, Klemai, visų pirmą — žmogus. O iš žmogaus galima padaryti ir banditą, ir draugą. Mums reikia ne banditų, o draugų, Klemai. Kuo daugiau turėsime draugų, tuo puikesnis bus gyvenimas.

Gaigalas atsistojo, lenda už kėdės atlošo ir atatupstas atatupstas iš palatos. Veidas ištiesęs. Akys — baimė ir didžiausia nuostaba. „Šileikai atleido... . Beprotis!“

Užtrenkė duris, tartum iš paskos vytysi alkanų vilkų ruja. Laiptų turėklai. Gatvė. Lietaus šlamesys medžių lapuose. Laukai, gimtieji laukai. Bekraštis lietaus plakamas vandenynas. Gaigalas iriasi pirmyn, kaip nuskendusio laivo kapitonas, blaškomas šėlstančių bangų. Širdyje siaučia iki šiol nepatirtų jausmų audra. Daugiau bus.

Pasaulinės 1967 metų parodos Montrealyje bendrasis vaizdas. Parodos vieta: dvi salos viduryje šv. Lauryno upės: kairėje šv. Elenos ir dešinėje Notre Dame sala, sujungtos specialiu tiltu. Priešakyje dalis Montrealo miesto su dalimi uosto. Kitoje upės pusėje didžiojo Montrealo dalys — J. Cartier, Longueuil, Green Park ir kitos dalys.

"1939 m. kovo 21 d. vokiečiai paėmė netuvių Klaipėdą, pavadindami ją vėl Memel. Klaipėdos atėmimą iš Lietuvos sujungė su nepulimo pakto sudarymu tarp Vokietijos ir Lietuvos. Ta sutartis griežtai draudžia Lietuvai susiristi su trečiaja šalimi kokiomis nors karo klauzulėmis būsimose sutartyse. Nukreipta yra, aiškus dalykas, prieš Lenkiją ir Rusiją. Panašios sutartys bus artimiausiomis dienomis sudarytos vokiečių su Estija ir Latvija."

"1939 metų balandžio 25 d. Kaunas. Generolas Raštikis grįžo iš Berlyno, kur važinėjo į Adolfo Hitlerio 50 metų gimimo suka tuves. Buvau pakviestas gen. Raštikio. Baigdamas pasikalbėjimą su manim, gen. Raštikis perėjo savo paties iniciatyva prie lenkų lietuvių santykių reikalo aptarimo, pareiškdamas man, kad Lietuva išlaikys be atodairos ginkluotą neutralumą ištikus vokiečių lenkų konfliktui. "Pradžioje konflikto tarp vokiečių ir lenkų negalime kitaip pasielgti — paskui, išsivysčius situacijai, pamatysime; rodosi, kad noliens volens būsime toje pusėje, kurioje bus Lenkija" — pasakė man gen. Raštikis. "Nors jau žinojau, kas svarbu, atkreipiau gen. Raštikio dėmesį, kad yra didelis ir labai svarbus skirtumas su pažiūra, kurią jis pats pareiškė pirmiau, 1939 metų kovo 10 d. (t. y. prieš Klaipėdos paėmimą. V. Š.), kai siūlė trijų Pabaltijo valstybių karo susitarimą su Lenkija ir savo apsilankymą Varšuvoje. Gen. Raštikis vietoje atsakymo išskėtė rankas, sakydamas, po paskutinio mūsų pasikalbėjimo daug dalykų pasikeitė Lietuvos, Pabaltijo valstybių ir Europos padėtyje, kad toje padėtyje nėra kitos išeities, kaip tik ta, kad Lietuva bus absoliučiai neutrali kartu su visomis Pabaltijo valstybėmis."

Toliau plk. L. Mitkiewicz-Zoltek duoda pasikalbėjimą su Lenkijos maršalu Rydz-Śmigly dėl gen. Raštikio vizito. Tuo reikalu jis taip rašo:

"Pas maršalą Rydz-Śmigly buvau tuokart neilgai. Pradžioje buvau truputį nustebeš maršalo Rydz-Śmigly klausimu: "Kuriuo tikslu atvažiuoja čia gen. Raštikis ir ko čia sau norės?" Atsakiau, kad dabar po paskutinių įvykių Europoje, o ypač Vokietijoje, oficialus gen. Raštikio apsilankymas Lenkijoje bus politiškai Lietuvai pirmesniojo apsilankymo Berlyne išlyginimas ir bus parodytas Lietuvoj ir visam pasaulyje kaip draugiškų ir visai normalių santykių manifestacija. Jau tik to vieno užtenka įvertinti gen. Raštikio apsilankymui pozityviai ir kaip svarbiam politiniam įvykiui. Atkreipiau maršalo Rydz-Śmigly dėmesį, kad gen. Raštikio apsilankymo Varšuvoje nutarimą neseniai padarė Lietuvos valdžia, kuri pareiškė, vokiečių spaudžiamą, Lietuvos neutralumą išlaikys kiekvieno atveju ištikus karui Europoje su vokiečiais. Gen. Raštikis dėl to radikaliai pakeitė savo nusistatymą, buvusį prieš porą savaičių: nuo pasiūlyto karo susitarimo visų Pabaltijo valstybių su Lenkija perėjo prie absoliutaus neutralumo ištikus karui su vokiečiais. Tačiau manau, kad gen. Raštikiui bus labai svarbu išaiškinti mūsų nusistatymą vokiečių ir sovietų rusų atžvilgiu. Sovietų Rusijos vaidmuo turės sprendžiamąją reikšmę Pabaltijje valstybių nusistatymui ištikus karui su vokiečiais. Pareiškiau taipgi nuomonę, kad gen. Raštikis (suprask Lietuvą, V. Š.) bendradarbiaus kare su Lenkija tik tada, kai įsitikins, kad esame apsi-

sprendę pakelti karą su vokiečiais ir nebūsime toje kovoj vieniši, tai yra, kad Lenkija turės savo pusę iš vienos pusės Didžiąją Britaniją ir Prancūziją, o iš kitos — Sovietų Rusiją."

Toliau plk. Mitkiewicz-Zoltek tęsia pasikalbėjimą su maršalu Rydz-Śmigly ir atsakinėja į du jo iškeltus klausimus. Pirmas maršalo klausimas buvo: "Kaip laikysis Lietuva ištikus lenkų ir vokiečių karui be Sovietų dalyvavimo?" Plk. Mitkiewicz-Zoltek atsakė: "Spėju, jog Lietuva konflikto pradžioje laikysis griežtai neutraliai, kaip ir kitos Pabaltijo valstybės, o vėliau gal galėtų prisidėti prie karo prieš vokiečius, bet tik toje pusėje, kuri turės daugiau galimybių laimėti. Pridėjau tačiau kiek pagalvojęs, kad nemanau, jog Lietuva išeitų net ir vėliau vokiečių pusėje". Antras maršalo Rydz-Śmigly klausimas buvo: "Ar Lietuva panorės išnaudoti padėtį, jeigu būtume sunkioje padėtyje, kovodami sunkiai vakaruose su vokiečiais, ir, ar nesikėsins paimti Vilnių?" Plk. Mitkiewicz-Zoltek atsakymas maršalui buvęs kategoriškai neigiamas: "... kad tiek jau pažinau lietuvių, kad kol Lenkija kovos su vokiečiais, lietuviai neis prieš Lenkiją, kad laikysis neutraliai ir neis į Vilnių".

Tie trumpučiai plk. Mitkiewicz-Zoltek atsiminimai prieš atsilankant gen. St. Raštikiui Varšuvoje labai įdomūs keliais požiūriais. Pirmiausia apibūdinama to meto politinė situacija, toliau daug ką sužinome apie lenkų rūpesčius įtemptoje Europos politinėje padėtyje ir kokių žinių lenkai turėjo apie Lietuvos laikyseną eventualaus karo su vokiečiais atveju.

1939 m. rugsėjo 1 d. Vokietija pradėjo karą su Lenkija. Pagalbos iš sąjungininkų nesulaukė. Rugsėjo 17 d. į Lenkiją įsiveržė ir sovietų kariuomenė. Ir 1939 m. rugsėjo 28 d. sutartimi Lenkiją pasidalijo Vokietija su Sovietų Sąjunga. Taip ir baigėsi Lietuvos santykiai su Lenkija. Lietuva Lenkijos karo metu su Vokietija išsilaikė neutrali. Kad ir aštuoniolika metų dėl Vilniaus ir jo krašto užgrobito Lietuva neturėjo santykių su Lenkija, kad ir teko nusilenkti 1938 m. Lenkijos ultimatumui, bet karo metu Lietuva parodė lenkam didelį žmoniškumą: Lietuva internavo ir priglaudė apie 13.500 lenkų karininkų ir kareivių bei apie 60.000 kitokių pabėgėlių.

Pastabos dėl pastabų (2)

Mandagumo klausimu

P. STRAVINSKAS

Red. J. Kardelis 1966.X.12 d. su nagrinėjęs mandagumo klausimą pastabose kelia aikštėn mūsų mo.

Savo straipsniuose dėl Jauni mo kongreso nutarimų (Naujienos) mandagumą jaunimo Kongrese. Red. atkreipia ir mano dėmesį į se) aš, tiesa, nesu rašęs specialiai ir visa apimtimi apie mūsų jaunimo mandagumą ar nemanda gumą. Tačiau viename savo straipsnyje 1966.IX.12 d.nr.esu nagrinėjęs tą politinės rezoliucijos dalį, kur yra suniekinami mūsų politikos veikėjai, ir tenai esu platokai pasisakęs taip pat ir mandagumo reikalu. To straipsnio santrauka patiekia šiam laikraščiui atskirai.

Čia gi noriu kiek papildyti J. Kardelio pastabas dėl mandagumo, su kuriomis aš pilnai sutinku. I- Ar teisingos redaktorius pastabos, kad mūsų jaunimas, kartais net ir senimas, nemandagus? Manding, jos yra teisingos, bent kiek jos liečia JAV jaunimą, iš dalies ir senimą. 1) Red. J. Kardelis atkreipia dėmesį į tai, kad lietuvištes rinkimų vakare mūsų vyrai "įsirežę" sėdėjo ir moterims ne užleidę kėdžių. Tuo tikiu, nes taip būna visuose susirinkimuose ar kitose vietose, kur trūksta sėdimųjų vietų. Kartais 80 metų senutė, dar ir kokia ligota, vos ant kojų besilaikanti pusvalandį stovi, svirduliuoja šalia sėdimose vietose patogiai įsitačiusios kokios 18 metų jaunulio.

2) JAV vyrai, kaip gal ir Jūs kanadiečiai, esate kartais pastebėję, niekuomet nebučiuoja moterims rankos, net ir laukiant.

Nukelta į 5 psl.

KULTŪRINĖ KRONIKA

NAUJI LEIDINIAI
N.K.K. ir Europos Lietu-
vio KALENDORIUS 1967
metams. Nidos leidinys.
Leidyklos adresas: Nida
Book club, 1 Ladbroke
Gardens, W. 11, London
Gt. Britain. Šio kasdien
nuplėstamo kalendoriaus
kaina nepažymėta.

Krepšinio išvyka AUST-
RALIJON. Leidinys 1964
metų išvykai pažymėt. Re-
dagavo Jonas Šoliūnas. Iš-
leido Juozas J. Bachunas, So-
dus Michigan, USA. Kai-
na 3 doleriai.

Leidinys gausiai iliust-
ruotas, didelio formato,
gražiai išleistas. Tai tik-
rai geras išvykos prisimi-
nimas.

Tabor Farm 1966 metų
KALENDORIUS, bizniškai
ilustruotas, gražiai išleis-
tas, turi daug informaci-
jų apie tą vasarvietę ir la-
pelį, kuriuo iš anksto gali-
ma užsakyti vasarvietę-
je vasarajimui vietą.

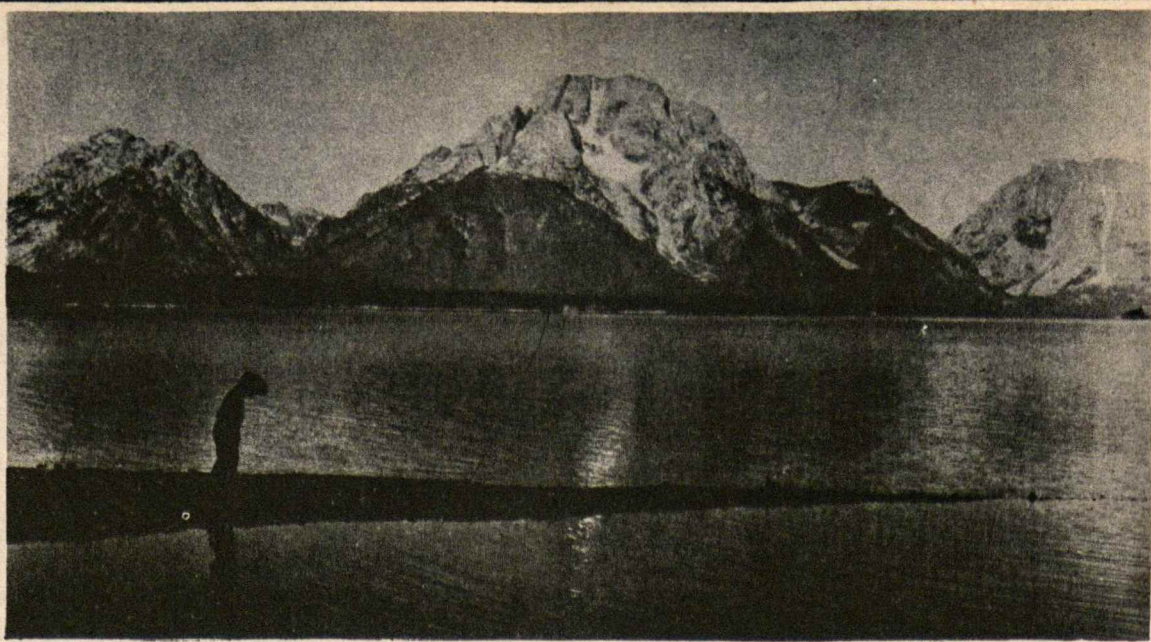
O.B.Audronė. ŽINGSNIAI
TAKELIU. Filėraščiai. I-
liustravo Vytautas Rauli-
naitis. 120 puslapių. Kai-
na 3 doleriai. Išleido klub-
as NIDA, adresas: 1 Ladbroke
Gardens, W. 11, London,
Great Britan.

Mitteilungen aus Balti-
schem Leben. Nr. 3/55/
September 1966.

**ROMANAS APIE DONE-
LAIŲ IR LIETUVIUS**
"Neue Zürcher Zeitung"
gruodžio 4 d. literatūrinia-
me priede idėjo recenzij-
ą apie neseniai mirusio
vokiečių rašytojo Johan-
nes Bobrowskio Berlyne
išleista romaną "Litau-
ische Claviere", kuriame
svarbiausių veikėjų pava-
zduotas lietuvių rašytojas
Kristijonas Donelaitis.

Romano vyksmas deda-
si Klaipėdos krašte, kai
1936 m. jau ėmė pilstitau-
tinę neapykantą skelbiant
nacionalsocializmas. Klai-
pėdos krašte gyvenęs gim-
nazijos mokytojas Voigt su
mano parašyti operą, kuri
pagal jo mitų veikty prie-
tolimesnį atmosferos nuo-
dijimą tarp lietuvių ir vo-
kiečių. Opera turėtų patel-
kti pavyzdingo vyro gyve-
nimą ir nusmaigstyti gai-
res harmoningai ateitį.

Pavyzdingo vyro pavyz-
džiu Voigt pristato K. Do-
nelaitį, kurio gyvenimą jis
vaizduoja tmdamas pagrū-
ndan K. Donelaitį pagal jo
sukurtus "Metus", juos gau-
siai cituodamas. Bandra
darbiais Voigt laimi kom-
pozitorių ir Gavėną ir mo-
kytoją Počką, kurie kaip li-
etuviai pažįsta Donelai-
čio vaizduojamą gyveni-
mą, kuriame vyravauja žmo-
niškumas. Romaną išlei-
do Union Verlag Berlyne

T. Alg. Kezys. S. J.

Grand Teton National Park, Wyoming, 1965.

ALGIMANTAS KEZYS, S.J., IR JO FOTO PASAULIS

Man fotografija yra būdas piešti. Tai ne filosofija, ne literatūra, ne muzika,
bet vaizdinės komunikacijos priemonė, suvokianti tikrovės apraiškas.
Fotografija yra būdas pažinti ir intensyviau gyventi. Henry Cartier-Bresson

Fotografui didžiausias kūrybos momentas yra matymas. Tai akimirka. Jei to
momento fotografas nepajėgia išnaudoti, jis praranda galimybes sukurti meninės
vertės darbą. Tėvas Alg. Kezys, S.J.

"Tik foto aparatas tegali įžvelgti
tokius beribius pasaulius, kurių jo-
kia normali žmogaus akis nepaste-
bi. Fotografas, išryškindamas tuo-
momentus iš aplinkos, savo selekty-
vine nuojauta juos fiksuodamas, iš-
ryškindamas, zvelgdamas į juos iš-
jeprasto taško netikėtose aplinky-
bėse, gali juos pateikti žiūrovui to-
kioje sviesoje, kokia nėra įmanoma
kitoje dailės srityje."

"A. Kezys, kaip fotografas, ne-
skirsto savo pasirinktų motyvų į
taurius ir žemus, humaniškus ir ne-
žmoniškus, moralius ir begėdžius
absurdiškus ir prasmingus. Kai-
kunigas, jis įsiekia visatos Kūrėjo
veido įvairiose gyvenimo apraiško-
se: sausras išdegintoje baloje, stik-
lo iškreiptame žmogaus veide, įsi-
mylėjusių intymioje pozėje, laiptų
kaskadoje, paukščio vigilijoje ir ei-
lėje kitų kasdieniškų momentų, ku-
riuos jaučia tik poetinio nusiteiki-
mo asmenybė."

"Lietuvių fotografų, rašomų di-
džiaja raide, emigracijoje turime

vos keletą." — taip kalbėjo daili-
ninkas A. Kurauskas, pristatyda-
mas pirmą tėvo A. Kezio, S.J., foto
parodą.

Prieš dešimtmetį tėvas Kezys tik
mėgo fotografuoti. Lietuvių Je-
zuitų vasarvietėje Watervliet, Mich.
1957-8 m. jis vadovavo jaunųjų fo-
tografų būreliui. Išsiųstas studijoms
Belgijai, atliekamą laiką skyrė fo-
tomeno studijoms ir Europoje pa-
darė vykusius nuotraukų. Grįžęs
Ameriką, ėmė dalyvauti foto kon-
kursuose ir iš karto laimėjo dvi pre-
mijas Louisville, Kentucky, "The
Courier Journal" skelbtame foto
konkurse. Laimėjo konkursą ir
West Baden Springs, kur studijavo
teologiją. Indianapolis, Ind., laik-
raštis "The Criterion" A. Kezio
nuotraukas ir jo biografijos bruo-
žus įsidėjo pirmuose puslapiuose.
1960 metais "Lietuvių Dienų" žur-
nalo foto konkurse A. Keziui, S.J.,

paskirta premija už architektūros ir
meno nuotraukas, išskiriant T. Je-
zuitų namus ir koplyčią.

1963 m. gruodį Jaunimo Centve
Čikagoje įvyko pirmą tėv. A. Kezio
foto kurinių parodą, kuri buvo la-
bai sėkminga ir aprašyta "Chicago
Tribune", "Daily News" ir kitų
laikraščių puslapiuose. T. A. Kezys
aplankė Pasaulinę parodą New
Yorke ir ten padarė daug nuotra-
kų, savo aparatą nukreipdamas ne
tik į parodos technikos stebuklus,
kiek į patį žmogų. Jo pirmoji Či-
kagos paroda buvo parodyta niu-
jorkiečiams lietuviams Apreiškimo
parapijos salėje, Brooklyne, o vė-
liau perkelta į Fordhamo universi-
tetą New Yorke. Gi pasaulinės pa-
rodos ciklo nuotraukos, išrinkus
geriausių apie 14, pridėjus ankstes-
nių jo nuotraukų, susilaukė didelio
lietuvių ir amerikiečių dėmesio
1964 m. gale įvykusioje parodoje
vėl Čikagoje — Čiurlionio galerijo-
je. Čikagos Meno Instituto foto-
grafijos skyriaus kuratoriaus Hugh
Edwards atkreipia dėmesį į A. Ke-
zio fotografijas ir pakviečia jį iš-
statyti savo meniškiausius foto kūri-
nų Čikagos meno šventovėje. Tai
gyvenimą". ("Laiškai Lietuviams",
1965 m., nr. 7).

Tėvas A. Kezys, S.J., yra gimęs

1928 m. Lietuvoje. Į Ameriką at-
važiavo 1950 metais, įstojo į Jėzui-
tų ordiną. Studijavo West Baden
College, Indiana, ir magistro laips-
nį iš filosofijos gavo Loyola uni-
versitete, Čikagoje. Dirba Jezuitų
misijose, redaguoja katalikišką žur-
nalą "Žvaigždė".

Didesniam A. Kezio fotografijos
pasaulio pažinimui suminėsim
bent keletą iš daugelio atsiliepimų
spaudoje:

Dail. A. Kurauskas: "Kezio fo-
tografijoje nesunku atpažinti pa-
stabią akį ir išskaityti šiltą, tačiau
kiek ironišką šypseną pasauliui."
(Tėvo A. Kezio paroda atidarant).

Bruno Markaitis, S.J.: "Tėvas

Kezys žmogaus savo menišką augimą,
naujus foto technikos atradimus ir
jo priėjimas yra filosofiskai gilus".
(Jo parodos Čiurlionio galerijoje,
Čikagoje, progos).

Hugh Edwards: "Tėvas Kezys

išaugo, bet nepasikeitė. Jis tik nu-
siskratė ankstesnį jo nuotraukose
buvusio trupučio manierizmo ir Eu-
ropos fotografijai būdingo saliono

savęs ir visi mėgo tiesą, neslėpė jos, tuo tar-
pu, kai už beprotnamio tvoros viešpatavo
neapykanta, panika ir tiesos baimė.

Labiausiai melavo laikraščiai, nutylėdami
svarbiausius dalykus. O nutylėjimas — tai
pats klaidingiausias apgaulės būdas. Laik-
raščiams niekas netikėjo, o tik gands. At-
sakingiems komunistams leido specialius
biuletenius, bet ir juose toli gražu ne viskas
buvo pasakoma. Kaip visuomet būna tironų
valdžioje, svarbiausią vaidmenį vaidino vy-
riausias iš eilės tironas, gi visi kiti, net ir
vadovaujantieji postuose stovintieji, buvo
tik eiliniai pėstininkai.

Tomis dienomis išnyko iš horizonto vienas
iš žymiųjų asmenų — Frol Kozlov; vieni
sakė, kad jis nusišovė, kiti — kad iš susijau-
dinimo pamišo. Visi žinojo, kad Chruščio-
vas elgiasi su žmonėmis, kaip su lėlemis. Sta-
linas bent surengdavo teismus, tardymus, gi
šis paprastai išmeta juos kaip nereikalingą
šiukšlę.

Tiesa draugavo tik su tikrais žmonėmis, gi
su policininkais ji buvo ant peilių. Nenuo-
stabus taud, kad palatos Nr. 7 kaliniai neap-
kentė aukštesnių piršininkų, pradendant mi-
nisterių ir baigiant sargu.

Istorijos profesorius Nikolaj Vasilevič Moriono
rastių, kuriam neseniai sukako dvidešimt
atstuoneri metai, buvo užsiėmęs vien tik tai
viduramžių mongolais ir, atrodo, nevargi-
no sovietinių fašistų. Fakultetas buvo juo
patenkintas, kaip protingu, įdomiu ir išsi-
mokslinusiu lektorium. Jo darbas buvo aukš-
tai vertinamas ne tikai savųjų, bet ir už-
sienio mokslininkų.

Net ir nežinau, nuo kurio "bet" pradėti.
Kadangi kiekvieno žmogaus, rašomo di-
džiaja raide, gyvenime, per nelaimę gimuso
sovietiniame kalėjime, yra daugybė "bet" —
yra be galo daug priežasčių pakliūti valdžią
turinčio nemalonėn, ir tada prasideda kan-
čios kelias iki pat karsto.

Svarbiausias Nikolaj Vasilevič Moriono
"bet" buvo tas, kad, nors jis ir buvo užim-
tas XIV-jo amžiaus mongolų tema, jis, be
to, buvo jaunas, patrauklus, aukšto ūgio, mė-
go gyvenimą, tiesą, o svarbiausia, — grožį,
aistringai svajojo apie gražų gyvenimą šia-
me pasauly, gi pirmiausia — rusų žemėje.

TREJOS DEVMERIOS

VEDA DR. GUMBAS

GERAS SUSITARIMAS
Kalbasi dvi dar jaunos po-
ros;
— Mano vyras mėgsta gin-
čytis, — sako viena žmona
— O mes, — sako kitos po-
ros žmona, — nesiginčijame.
Mes prieš vedybas
susitarėme nesiginčyti.
Jeigu jau iškyla ginčas,
tai vienas kuris turime
susilaikyti nuo ginčo ir
tylėti.

— Tai labai geras susi-
tarimas, — pastebi pir-
moji žmona.

— Bet aš jau dveji metai
kai tylu, — atsiliepia an-
tros poros vyras.

IR GI PASIAIŠKINIMAS
Teisme vyksta byla.

Teisėjas: — Kaip tamsta
galėjai į jį šauti, jeigu
jis rėkė, kad jis ne mešk-
ka?

Kaltinamasis: — Aš paman-
iau, kad jis meluoja...

PAVĖLUOTAS REIKALAS
Kalbasi dvi mergaitės.

— Vakar buvau susitikusi
nuostabų vyrą. Jam jau
dvidešimt metų, ir jis sa-
ko, kad liūliol nebuvo pabu-
čiavęs nė vienos mergai-
tės...

— O, greičiau supažindink
mane su tuo vyru, — susi-
rūpino draugė.

— Deja, dabar jau pervėlu
paaiškina pirmoji...

stiliaus liekanų."

"Jo fotografijos kalba kiekvie-
nam ir džiugina kiekvieną, nes jos
yra paprastos, autentiškos ir savyje
statyti savo meniškiausius foto kūri-
nų Čikagos meno šventovėje. Tai
gyvenimą". ("Laiškai Lietuviams",
1965 m., nr. 7).

Tėvas A. Kezys, S.J., yra gimęs

1928 m. Lietuvoje. Į Ameriką at-
važiavo 1950 metais, įstojo į Jėzui-
tų ordiną. Studijavo West Baden
College, Indiana, ir magistro laips-
nį iš filosofijos gavo Loyola uni-
versitete, Čikagoje. Dirba Jezuitų
misijose, redaguoja katalikišką žur-
nalą "Žvaigždė".

Didesniam A. Kezio fotografijos

pasaulio pažinimui suminėsim
bent keletą iš daugelio atsiliepimų
spaudoje:

Dail. A. Kurauskas: "Kezio fo-
tografijoje nesunku atpažinti pa-
stabią akį ir išskaityti šiltą, tačiau
kiek ironišką šypseną pasauliui."
(Tėvo A. Kezio paroda atidarant).

Bruno Markaitis, S.J.: "Tėvas
Kezys žmogaus savo menišką augimą,
naujus foto technikos atradimus ir
jo priėjimas yra filosofiskai gilus".
(Jo parodos Čiurlionio galerijoje,
Čikagoje, progos).

Hugh Edwards: "Tėvas Kezys

išaugo, bet nepasikeitė. Jis tik nu-
siskratė ankstesnį jo nuotraukose
buvusio trupučio manierizmo ir Eu-
ropos fotografijai būdingo saliono

šios Vartų parapijos salę.

Visi Montrealio lietuviai tu-
rės galimybę ją aplankyti.

DIDŽIAUSIAS PAGYRIMAS
Mokinys, parėjęs iš moky-
klos, griasi:

— Mane šlandien mokytojas
labiausiai pagyrė.

— Kaip gi jis pagyrė?

— Sakė, kad esu didžiaus

sias...

— Kaip t ai didžiausias?

— Na gi, sako: Visa klasė
esanti asilai, bet aš esąs
pats didžiausias...

NEUŽMIRŠO

Kalbasi du bičiuliai.

— Ar tavo dėdė, rašydamas

testamentą, tave atsiminė?

— Deja. Atsiminė ir todėl

nė vieno cento neužrašė...

PAVĖLAVO

Paskaitos pradžioje stude-
ntas iškelia ranką, bet pr-

ofesorius numoja ranka ir

sako:

— Klausimai bus po paskai-

tos, dabar nekelkite rankų.

Paskaitai pasibaigus, pr-

ofesorius dairosi kėlusio

rankos ir klausia, ką jis

norėjęs paklausti.

— Deja, profesoriau, jau

pervėlu. Aš norėjau jus

įspėti, kad čia nieko ne

girdėti, ką jūs kalbėjo-

te...

TIKRI VAGYS

Rašytojas, prieš tūlą lai-

ką atnešęs leidyklai roma-

ną, teiraujasi, ar įtikina-

mas jo veikalas?

— O visiškai įtikinamas.

— Tai labai malonu, apsi-

džiaugia autorius.

— Ypač įtikinami yra va-

gų charakteriai...

— Ar tikrai taip? — džiau-

giasi autorius.

— Nes visa, ką jie sako,

yra pavogta iš kitų auto-

ritų...

KOMPOZITORIUI PROFE-

SORIUI JUOZUI ŽILAVI-

ČIUI 75 METAI AMŽIAUS

Profesoriui J. Žilavičiui

aną savaitgalį Čikagoje bu-

suruoštos pagerbtuvės kaip

vianam didžiųjų lietuvių mu-

zikos srities veikėjui. Apie

kompozitorų, muzikos mo-

kytoją, muzikologą, muzi-

kologijos archyvo vedėją

pažąsime plačiau sekan-

čiame NL nr. Profesorui

dabar linkime sveikatos, e-

nergijos ir darbingumo.

LIETUVOS UNIVERSITETO

SUKAKTUVINIS LEIDINYS

1966 m. lapkričio mėn. 20 d.

dr. J. Meškauskio bute įvyko

trečias iš eilės Lietuvos Uni-

versiteto sukaktuvinio leidi-

nio redakcinės komisijos po-

sėdis, kuriame dalyvavo vysk.

V. Brizgys, Pr. Čepėnas, kun.

P. Dilys, prof. St. Dirmantas,

dr. P. Jonikas, M. Mackevi-

čius, dr. J. Meškauskas, kun.

doc. Pauperas ir J. Rugis.

Pirmininkavo dr. J. Meškaus-

kas, sekretoriavo Pr. Čepė-

nas.

Daugiausia vietos bus ski-

ta pagindiniam straipsniui -

Lietuvos Universiteto istori-

ja. Kalbamąjį straipsnį rašo

dr. A. Rukša. Šiam straipsniui

šaltiniai medžiaga jau seniai

teikiama. Straipsnyje ryškiai

bus akcentuota Lietuvos Uni-

versiteto reikšmė Lietuvos

valstybiniam gyvenimui, Lietu-

vos kultūrai.

Be Lietuvos Universiteto

istorijos, bus vertingi visų

fakultetų aprašymai, jų atlik-

tų žymesni mokslo darbai.

Bus paliesta visų pagalbinių

mokslo įstaigų veikla, jų au-

gimas, tobulėjimas. Veikalo

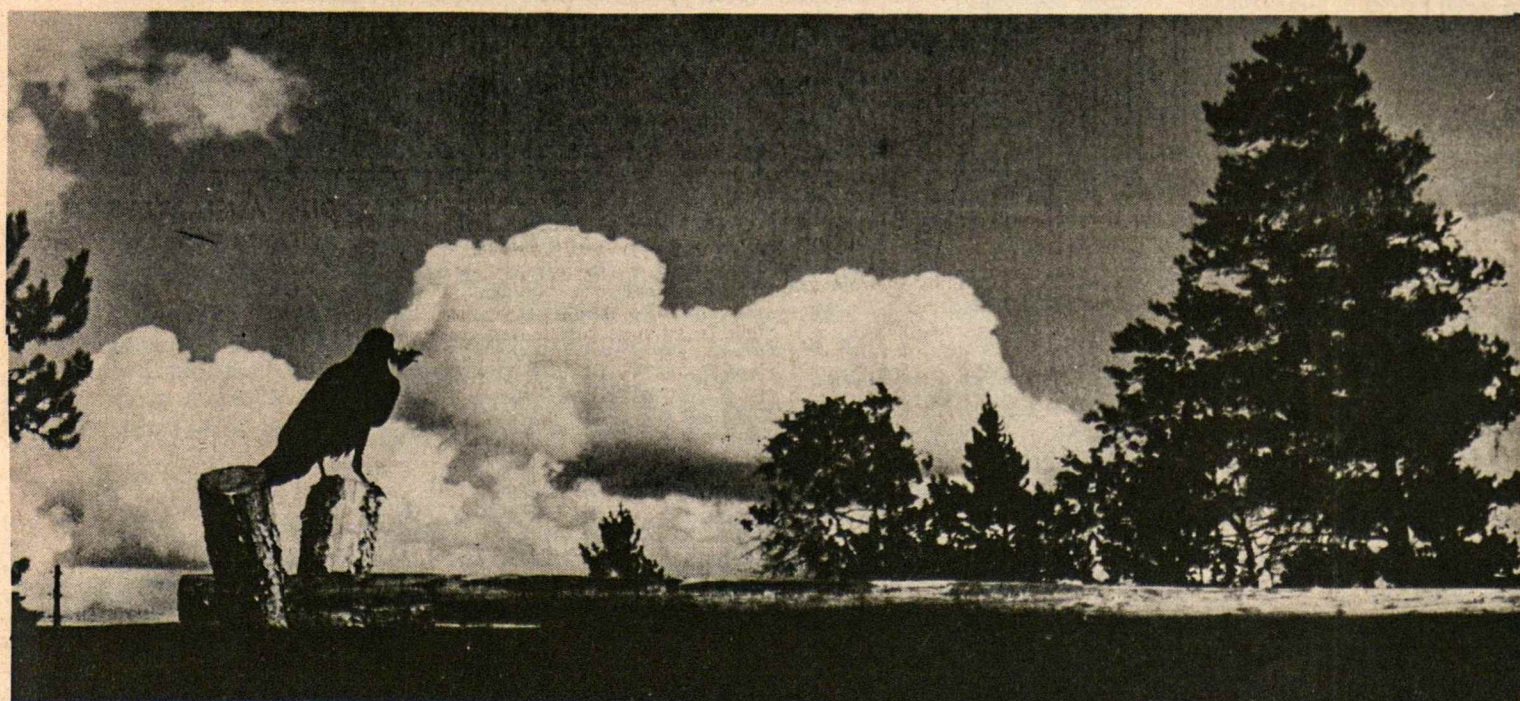
apimtyje yra numatyta vietos

profesorių ir studentų atsimi-

nimams, akade/veikalas bus

ilustruotas, Pr. Čepėnas

Posėdžio sekretorius.

T. Alg. Kezys, S. J.

Grand Teton National Park, 1965.

PALATA NR. 7.

VALERIJ TARSIS

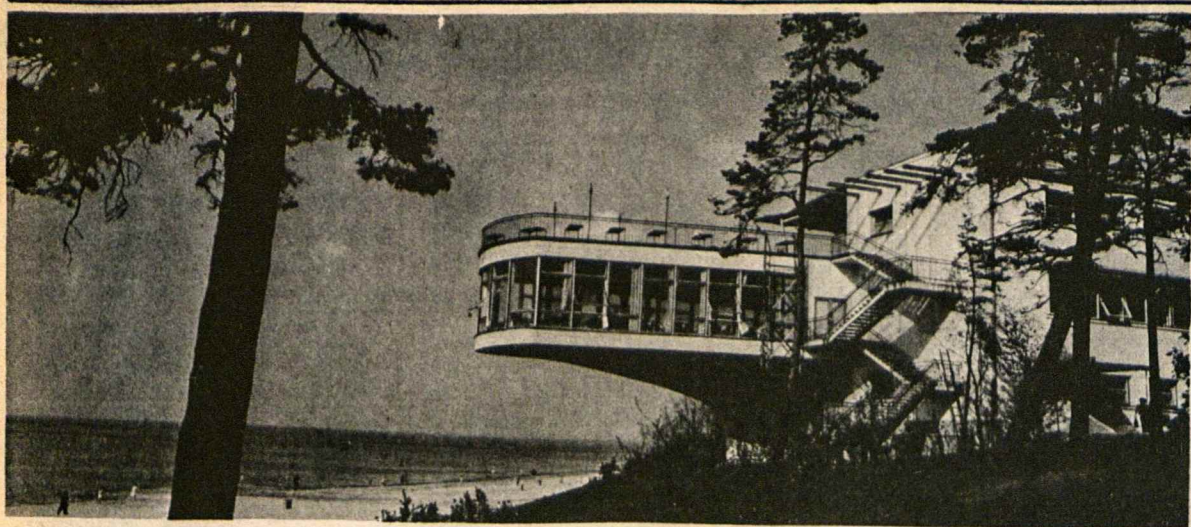
(septintasis tęsinys)

ROMANAS

KANKINIAI PRADEDA KANČIOS KELIĄ

Tatjana Lvovna susidraugavo su rajono psi-
chiatrinio dispenserio vedėja Ana Ivanovna
Peredriagina, jaunėjančia keturių dešimčių
metų blondine. Pradžioje Ana Ivanovna bu-
vo tik paprasta kljntė, patyrusi, kad Tat-
jana Lvovna gera siuvėja, kuriai sekasi taip
vykusiai dekoruoti pernokusias Anos Iva-
novnos grožybes. Taip vykusiai, kad ji net
sugebėjo sugundyti patį sveikatos apsaugos
ministerio padėjėją, Christoforą Aramovičų
Babadžaną. Babadžanas ir Peredriagina puik-
iai suprato vienas antrą — jų buvo vienodi
skoniai ir pažiūros. Abu jie sėkmingai kopė
aukštyn tarnybiniiais laiptais. Ir jei Babadža-
nas turėjo tamsų kampelį savo šviesiame
gyvenime — žmoną, tai Ana Ivanovna, links-
moji našlė, buvo pasirėngusi į paguosti.

Draugės, žinoma, dalinosi savo intymiais
pergyvenimais, būdariais smulkmenomis
ir nesivaržė išsireikšdamos. Sužinojusi
apie Tatjanos Lvovnos rūpestį, Peredriagina
davė jai gerą patarimą, kaip nutildyti užsi-
sprusį vyrą... Reikalas visai paprastas.

Tai latvių kurorto Buldury vėšbutis, kurio atvaizdą patiekė "Illustrated Londoner News" ir pažymėjo, kad Pabaltijo valstybės tai- Vakariai, o už jų į rytus prasideda Sovietų Rusija, kuri dar nespėjo susilyginti su Pabaltijo valstybėmis.

Mandagumo klausimu

/Atkeita iš 3 puslapio/.

bai seno amžiaus, labai garbingoms, turinčioms nuopelnus. Prieita prie to, kad vėl kai gėdisi pabučiuoti ranką savo motinoms!

3) Labai dažnai vyrai, sveikindamiesi gatvėje sutiktas moteris, repakelia kepurės ar skrybėlės. Tikrai galva iš kels - ir to jau užtenka...

4) Vyras, eidamas su žmona ar vyriškis su dama gatvėje, visai nekrepia į ją dėmesio, užlenda jai už akių, neteikia jai respekto, globos, kaip kad pagal geruosius įpročius daroma, pvz., kultūringuose Europos kraštuose ir kaip mes elgėmės su moterimis Lietuvoje.

5) Jaunieji negerbia vyresniųjų, netgi savo tėvų. Tėvas ar motina nevadinami "Jūs", kreipiantis į juos, o visuomet tik "Tu". Ši vienaskaita būtu visai pateisinama, jei tas "Tu" būtų ištartas su tam tikra pagarba, bet dažnai jis numetamas tėvui ar motinai, kaip koks šakalys.

6) Nepagarba savo tėvams ir vyresniesiems rodoma ir mūsų jaunimo viešose susirinkimuose.

Mūsų jaunimas kaip taisyklė, viešai šaiposi iš mūsų vyresniųjų politikos veikėjų, niekina jų darbą, pajuokina mūsų tautos elitą.

II- Dėl šių mūsų jaunimo (iš dalies ir senimo) nemandagumo reiškinių turėtų pasakyti ir juos pasmerkti visa mūsų spauda.

Deja, daugis mūsų laikraščių, pataikaudami mūsų jaunimui (iš tikrųjų tai jų klaidoms), norėdami laimėti tu klystančių žmonių simpatijas, nenori ar nedrįsta to blogio kelti aiksten ar ji pasmerkti.

Dėl to mūsų jaunimas kas kart darosi vis daugiau išpuikęs, įsivaizduojęs, pasipūtęs, arogantiškas, netgi ir aklaplėšiškas.

Jei ką įsiai susigalvos, tai savo "idėjinę" akciją jis visuomet pradeda vyresniųjų ir jų darbo niekinimu. Prieita jau prie to, kad, ana, nepen seniai Chicagoje, vienas jaunas vyras viešame susirinkime, užsilipęs scenon, įbedęs akis į vyresniosios kartos žmones, mūsų politikos veikėjus, rodydamas į juos pirš

tu, pro dantis maždaug taip kalbėjo: "Jūs jau pasenote. Vistiek tuojaus išmirsite. Ne jums dabar veikti. Mes turime jus pavaduoti. Jei norite, kad mes tėvynės labui veikume, tai duokite mums pinigų..."

Ta jo kalba buvo paskelbta viename mūsų spaudos organo (nurodant ir kalbetojo pavardę). Ji nebuvo niekieno užginčyta, todėl, reikia manyti, tokia ji ir buvo.

Akyvaizdoje tokiu grubiausio nemandagumo reiškinių sustokime ir mūsų jaunuosius (žinoma, kurie taip elgiasi) paklauskime:

Brangūs vaikai, kur jūs augote, kokiose sąlygose ir aplinkoje formavosi jūsų šie la? Kas mokė jus su vyresniaisiais šitaip elgtis? Ar žinote, kokie yra mūsų tautos gerieji įpročiai ir šimtmečiais susiklojusios dorinės tradicijos, reguliuojančios vaikų santykius su tėvais, jaunimo su vyresniaisiais? Ar žinote, kas jūs patys esate, kiek metų turite ir kiek gi ilgai dar "planuojate" gyventi? Pagalvokite, gal ne vienas jūsų greičiau už jūsų jūsų kapon varonus "senius" atsidursite po žeme. Gal ne vienas jūsų jau šiandien esate mirties šešėlyje...

Būtų labai pravartu, kad gerai išauklėti ir tikrai dori, taktiški, mandagūs jaunuoliai veiktų savo grubiuosius vienmečius ir saugotų geruosius mūsų tautos įpročius bei dorines tradicijas nuo jų pažeidimo.

BRANGIAUSIA SKYRYBOS KLAIDA

Brangiausiai atsiėjusi skyrybos klaida buvo padaryta JAV 1962 m. lapkritį. Programoje, skirtoje skaitiavimo mašinai, buvo praleistas trumpas brūkšnelis - defis. Dėl to kosminę raketą, startavusią iš Kenedžio rago į Venerą, teko susprogdinti. O ji kainavo 18 mln. dolerių. M. & G.

Mokslas ir Technika naujienos

ĮDEGTI REIKIA ŠIAURĖJE

Maskvos Lomonosovo v. valstybinio universiteto profesorius V. Bie-linskis siūlo visiems mėgėjams įdegti važiuoti atostogų ne į pietus, o į šiaurę. Pastaruoju metu paaiškėjo, kad didesniuose geografiniuose plotuose ultravioletiniai spinduliai (tie,

kurie įdegina iki rudumo) yra ilgesni bangų, taigi mažiau kenksmingi, negu trumpų bangų ultravioletiniai spinduliai, kurie vyrauja arčiau pusiaujo. Todėl deginis šiaurėje yra sveikiau.

PLASTMASĖS PAKEIČIA MEDĮ MUZIKOJE

Muzikos instrumentų gamybos institutė Markneikichene (Vokietijos Demokratinė Respublika) iš plastmasės pagamintas rojalis. Įprastiniai ro-

jaliai turi apie 6 tūkst. medinių deta-lių, kurias reikia kruopščiai apdirbti iš specialiai paruošto medžio. Jis trejus metus džiovinamas natūraliai, paskui - kameroje, vėliau piaustomas, šlifuojamas ir t. t. Gaminant detales rojaliui iš plastmasės, nebereikia daugelio darbo operacijų. Per ilgesnį laiką medžio savybės keičiasi, o tai turi įtakos instrumento garsui. Plastmasių savybės, net ir nuo drėg-mės, beveik nesikeičia. Plastmasinį rojalį gerai įvertino muzikos specia-listai.

DIDŽIAUSIA KRYŽKELE EUROPOJE

Į šiaurę nuo Paryžiaus baigiama statyti didžiausia kryžkelė Europoje. Ji bus 4 aukštų, kuriais praeis 15 ke-lio juostų. Ši kryžkelė jungia Pary-žiaus-Lilio plentą su priemiesčio bulvaru, kuris sudarys naują 50 km žiedą aplink Paryžių. Statyba užima 15 ha plotą ir kainuos apie 60 mln. frankų. Kryžkelė bus pradėta eks-plloatuoti šių metų pabaigoje.

CHEMIJOS MOKSLO APIMTIS

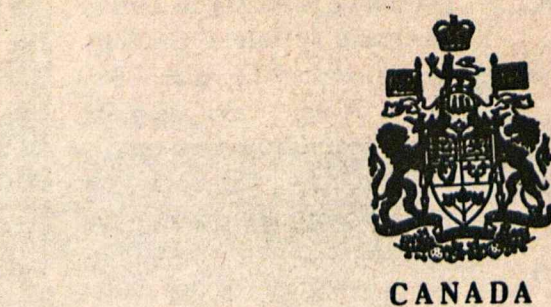
Pasaulyje išleidžiama daugiau kaip 10 tūkst. vien chemijai skirtų žurnalų. Chemikas, mokedamas tris-dešimt kalbų ir skaitydamas 40 val. per savaitę, perskaitytų per metus vos 1/20 to, kas rašoma žurnaluose. O kur dar tūkstančiai knygų!

SENIAUSIAS IR ILGIAUSIAS HIMNAS

Seniausias japonų nacionalinis himnas. Jo tekstas buvo parašytas IX a. Ilgiausias nacionalinis himnas - graikų. Jame 158 eilutės. O japonų himne vos 4 eilutės. Tokia pat trumpi yra Jordanijos ir San Marino himnai.

ROBOTAS - IŠMINUOTOJAS

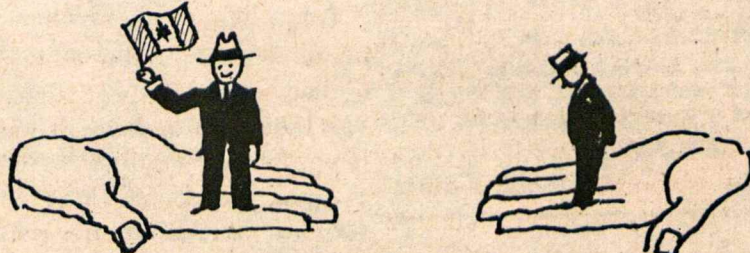
Kanadoje bandomas robotas-išmi-nuotojas. Lengva tanketė, valdoma radijo, priena prie minos, specialiais griebtuvais ją paima ir nuneša į sau-gią vietą sprogdinimui.

CANADA

Apsimoka įsigyti pilietybę ir tapti Kanados piliečiu

Kanados pilietybę gali būti jums raktu, atidaranti duris į pa-sisekimą. Daugelyje darbų pirmenybė teikiama Kanados pilie-čiams, gi kai kurioms tarnyboms gauti Kanados pilietybę yra būtina sąlyga.

Tiems, kurie atitinka nustatytoms sąlygoms, įsigyti Kanados pi-lietybę yra labai lengva. Teismai pasirošę jums patarnauti Hall - faxe, Monctone, Montrealyje, Ottawoje, Sudbury, Toronte, Hamiltone, St. Catharines, Kitcheneryje, Londone, Windsore, Winnipege, Regi - noj, Saskatoone, Calgary, Edmontone ir Vancouvryje. Kodėl nesi-kreipti šiandieną į vieną iš jums artimiausių?

Jeigu pageidautumėte, galite rašyti tiesiog į Ottawą, The Regist-rar of Canadian Citizenship.

Apsimoka tapti Kanados Piliečiu.

Nepraleiskite progos ir veikite

čia pat.

Judy LaMarsh

Judy LaMarsh
Secretary of State

MAHEU EXTERMINATION

- PARAZITŲ KONTROLIAVIMO SPECIALISTAS
- IŠNAIKINAMOS BLAKĖS, BOMBATIERIAI, ŽIURKĖS IR KT.
- APŽIŪRĖJIMAS NEAPMOKAMAS IR GARANTUOTAS
- IŠNAIKINIMAS GARANTUOTAS

3128 Masson, Montreal 36. --- Tel. 725-6489.

Johan Tiedman Reg'd DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai/.

GEORGE LAVINSKAS

ALLSTATE INSURANCE
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.

268 - 2nd Ave., LaSalle. Tel: 366-5309.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS
(at Wellington St.) Tel. 769-2941

Baltica Investment Corp

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000
J. Skučas, Prez. RA 2-6152 6966-44 Ave. Rsnat.
Superkame sklypus ir žemę Montrealyje bei apylinkėje.
Už indėlius mokame 8% dividendo.

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI.
IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

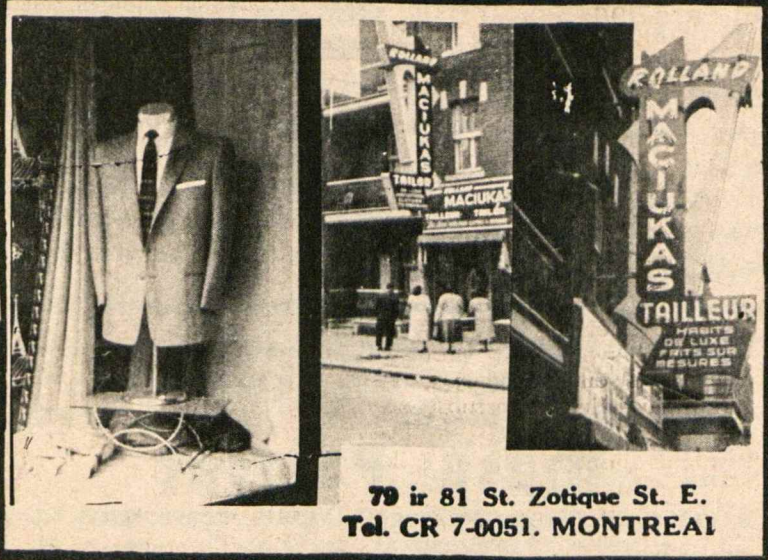
Montreal, P. Q. Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais „Nepriklausomos Lietuvos“ redakciją)

Tel.: garažo 366-0500
namų 366-4203

79 ir 81 St. Zotique St. E.
Tel. CR 7-0051. MONTREAL

Tony's Photo Studio
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.

T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue, Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941 7682 Champlain Blvd. LaSalle

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Dury, langų rėmai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

Naujų: 366-7818
Naudotų: 366-5691

LaSalle Automobile Inc.
DODGE - CHRYSLER - VALIANT
CORONET - CAMIONS DODGE

President M.L. Daigneul
7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, P.Q.

SIUNTINIAI LIETUVON KAUFMAN'S WOOLLENS & TEXTILES

WHOLESALE & RETAIL

4115 ST. LAWRENCE BLVD. MONTREAL, QUE.

TEL. VI-2 - 5319.

IŠ ČIA PASIŪSITE SIUNTINIUS SAVO GIMINĖMS PILNAI GARANTUOTOMIS

URMO KAINOMIS 30% 40% ŽEMIAU RINKOS KAINOS

- TURIME GERIAUSIOS ANGLIŠKOS VILNONĖS MEDŽIAGOS VYRIŠKIEMS IR MOTERIŠKIEMS KOSTIUMAMS, PALTAMS, SUKNELEMS IR ŠILKINĖS - Brocade & Dainty MEDŽIAGOS.
- DIDŽIAUSI PASIRINKIMĄ KAŠMIRO, NAILONINTŲ IR ŠILKINIŲ SKARELIŲ, SVEDERIŲ IR VISA KITA ŠEIMOS REIKALAMS.
- TAIP PAT PRIIMAME UŽSAKYMUS VYRIŠKIEMS KOSTIUMAMS - Made to measure - IŠ GERIAUSIŲ ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ. KAINA \$50.-, extra kelnės \$12.-

SAVININKAS CH. KAUFMANAS, buvęs audinių fabriko "Litex" vedėjas Kaune. Laisvai kalba lietuviškai.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petulis, P. Keršulis, A. Greibus.

1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

DĖMESIO LIETUVIAMS

Tarpininkauju lietuviams apsiostojimo vietos reikalu pa-saulinės parodos EXPO 67' me-tu (28.4. - 28.10.1967).

Rašykite pageidavimus NL-orbe žemiu nurodytu adresu:

Pr. Paukstaitis

8995 Godbout, LaSalle, Montreal, P.Q. tel. 365-0311.

HAMILTON

TAUPOK IR SKOLINKIS KOOPERATYVINIAME BANKELYJE TALKA

21 Main Street East, Room 203 -- Telefonas JA 8-0511.

Išduodamos asmeninės paskolos iš 8% iki 5.000,

mortgicijų paskolos iš 7% iki 66% turto vertės.

Už šėrus mokama 5% dividendo iš pelno, už depozitus 4%.

Velkia nemokamas "CUNA" gyvybės ir paskolų draudimas.

Pilnas čekių draudimas.

Darbo dienos:

pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais 9 val. ryto --
3 val. po pietų, antradieniais ir penktadieniais 9 val. ryto --
1 val. po pietų ir 5 val. -- 8 val. vak., šeštadieniais 9 val. ryto --
12 val.

KALĖDŲ EGLUTĖ

Vysk. Valančiaus šeštad.

pradžios mokyklos mokiniams

Šv. Kalėdų eglutė rengiama

gruodžio 18 d., sekmadienį 4

val. p.p. Jaunimo Centre.

Programa, kuri bus gana įdomi

visiems, atliks mokyklos moki-

niai. Dalyvaus ir Kalėdų sene-

lis su dovanomis vaikučiams.

Prie įėjimo aukojama išlai-

doms. padengti. Šios eglutės

proga bus galima įsigyti ir pir-

majį mokyklos mokinių laikra-

stį, kuriam visą medžiagą

paruošė daugumas skyrių mo-

kiniai. Tad įvertinant moki-

nių darbą ir ryžtą, prašome

nepasigailėti ir aukos jo iš-

leidimo išlaidoms padengti.

Į šį parengimą prašome ir

vyresnio amžiaus vaikai, ku-

rie dar nepradėjo mokyklos

lankyti.

Kviečiame visus hamiltonie-

čius gausiai atsilankyti ir sa-

vo atsilankymu įvertinti bei

paskatinti mokinių pastangas

lituanistiniame darbe.

1967 m. vasario 4 d. Tėvų

K-tas ruošia didžiulį Kaukių

RUTA VOLUNGE,

Antano ir Aldonos Volungiu

jaunesnioji dukra spalio 14

d., kaip baigusi Cathedral

High Schools XII klase, ga-

vo net tris "Awards" už paro-

dytą atydumą ir pazangumą

moksle.

Rutos Volungytės sesuo,

Aldona, kaip ir Ruta, veikia

aktyviai Skautu organizacio-

je ir pradeda reikštis lietu-

viskoje spaudoje.

Tai Simelaiciu, buv. monte-

lieciu, anukės.

o Eileje kitu, gulejo ligoni-

neje visuomenininkas Alfon-

sas Vainauskas ir P.A. vo-

lunge. Siomis dienomis ligo-

ninen atsigule ir Aldona Vo-

lungyte. Linkime ligoniams

greitai pasveikti. P.S.

balių vakarą, išanksto pra-

šome ir kviečiame susitvark-

yti laiką taip, kad minime da-

ta visi galėtumėte dalyvauti.

Upatingai kviečiame kaukes

nes kaukėms bus gana vertin-

gos premijos.

Mokyklos Vedėjas

ir Tėvų K-tas.

BŪKIME SVEIKI

"N E N U Š A L K"

Rašo B. Naujalis, Ps. D. R. M. N. Pt.

KAIP NUO "PERSIŠAL-

DYMŲ" GYDYTIS?

Kadangi vaistų nuo "persi-

šaldymo" nėra, tai kas

daryti? Kaip gydytis?

Varyt pirmą reikia ku-

greičiausia susiorientuoti,

kad jau sergi. Jeigu jauti

nugaroj šaltį, išmuša pra-

kaitas, ima drebulys, pa-

metei apetitą, netikėtai

pajutai troškulį, greičiau-

sia jau būsi "persišales", -

tat tuojau gulk į lovą ir šil-

tai apsiklok. Be to, susi-

laikyk bent 24 valandom

nuo valgymo; gerk kuo dau-

giau skysčių: aviečių sun-

kos, aviečių stiebių ir lapų

arbatos. Pasidaryk miš-

inį liepžiedžių, šaltmėčių,

aviečių lapų, raudonųjų do-

bilų žiedų, pienių žiedų.

3 šaukštus tokio mišinio

užpildyti 4 stiklinėm verda-

nčio vandens, pridėti me-

daus ir citrinos sunkos;

šio ir kitų skysčių gerti

4-6 kartus per dieną. Kas

pusę valandos gargaliuok

minėtu skiediniu gerklę,

arba padaryk skiedinį iš

pusės arbatinio šaukštelio

sodos/su karvute/ir tiek

pat valgomos druskos ir

užpilk stikline šilto van-

dens, ir skalauk šiuo ski-

ediniu burną. Nevalgyk sun-

kaus maisto. Naudok avi-

žinės kruopas, kviečių dai-

gus /germs/, buljonus.

Gera yra pušų spyglius už

pilti karštu vandeniu, už-

virinti ir pridėjus kampa-

ro aliejaus arba eukalip-

to aliejaus palikti atvira

miegamajame kambary.

Visa tai reikia derinti

su pastovia kūno mankšta,

kasdienine gimnastika, sai-

kingu maistu, nebijojamu

fizinio darbo ir kasdieni-

no judrumo.

Epidemiologai jau pra-

nešė, kad šie metai /žie-

ma/ gali būti gripo metai.

O gripas yra žūdikas, ne

paprastas nušalimas. Gri-

po reikia saugotis. Gripas

užkrečiamas. Ne tik tai nuo

gripo, bet ir nuo kitų ligų

reikia saugotis, nes nuo

gripo atsiranda visokių

kitų ligų-reumato, sąna-

rių uždegimo, plaučių už-

degimo ir kt.

Pasivaikščiojimas gry-

name ore, vengimas nuo-

vargio prirūkytose kam-

bariuose, tvarkinga mity-

ba, mankšta, vengimas

svaigalų visokia forma -

degtinės, ciagarėčių, alaus

yra geriausias priemo-

nės išlaikyti sveiką orga-

nizmą ir tuo atsparumą

ligoms. Ir "nušalimui".

Foto J. Zinkaus

Hamiltono lietuvių šokių ansamblis / jo vedėja ir vyriausia 1967 m. Lietuvių Dienos šokių vadovė G. Breichmanienė / vidury atvaizdo apačioje / jau pradeda ruošti Lietuvių Dienos pasirodymui Pasaulinėje parodoje, kuri vyks Montreal mieste.

CICERO PARTIZANAI ŠIMONIŲ GIRIOJE

MINĖS TREČIĄJį LIETU-
VOS PREZIDENTĄ

Liaudininkų pirmininko Jur-

gio Breivės iniciatyva, ben-

druomenės valdybos pirm. Ste-

ponas Ingaunis, kitų organi-

zacijų atstovų padedamas,

sutiko ruošti buv. demokrati-

nės Lietuvos respublikos

Prezidento Dr. Kazio Gri-

niaus 100 metų nuo jo gimimo

sukakties minėjimą, kuris nu-

matytas sausio mėn. 8 d. prie

bendruomenės apylinkės narių

visuotinį metinį susirinkimą,

parapijos salėje.

GRAŽIOS VESTUVĖS

1966. XI. 26 d. Čikagoje

šv. P. Marijos gimimo bažny-

čioje, įvyko sutuoktuvės Lo-

retos Reivytytės su Sigitu

Macaičiu.

Reikia gerbti šios parapi-

jos kleboną, kuris bažnyčios

darbingoje vietoje, laiko Lie-

tuvos tautinę vėliavą, prie

kurios jaunieji pasimeldė ir

padėjo gyvų gėlių.

Vestuvinės vaišės įvyko

šv. Kryžiaus parapijos erd-

vioje salėje, kuriose dalyva-

vo apie 400 svečių, tarp jų

nemažai giminių ir iš Kana-

dos. Kadangi abu tėvai tarna-

vo Lietuvos policijoje, tai

daugumą svečių ir sudarė bu-

vę Lietuvos policijos tarnau-

tojai, su jų klubo pirm. Povi-

lu Dirkiu priešaky. Kitą die-

nį Ciceroje, Adolfo Hasenai-

čio svetainėje, buvo povestu-

vinės vaišės.

S. Paulauskas.

SLA NUOTRUPOS

Tėvynės 36 nr. išvardinti

7 organizatoriai, su jų gyve-

namomis vietovėmis, kuriems

išmokėta po pusantro dolerio

atlyginimo.

Tame pat T. nr. neišvardin-

ti Pildomosios Tarybos ir ko-

misijų nariai, bet parašyta,

kad jiems išmokėta \$3836.77.

Kam klaidinti SLA narius aiš-

kinant jiems, kad dėl vietos

stokos T. neskelbiama, kiek

kam išmokėta dienpinigių, ke-

lionpinigiai ir kt.

Tėvynės 37 nr. paskelbtas

gražus seimo delegato Jono

Juodvalkio laiškas PT prez-

dentui Dargiui, bet to laiško

vieta, kur Juodvalkis rašė,

kad laikas SLA būtų įstoti

nariu į Lietuvių Fondą --

išleista. . .

Nesiseka SLA centrai su

vasarnamiais. Kai vieną au-

dra sugriovė, tai ne vien, kad

nieko negavo iš draudimo, bet

dar turėjo sumokėti už skly-

po nuvalymą. Kita nupirko to

kioje vietoje, kur sako, jau

buvo miesto išplanuota visus

privačius namus nugriauti.

Tiekia J. Kručas.

Nuorašas.

P. Laguckas.

VI. Jasinskas.

SIAUBINGA NAKTIS

Dažnai būna dienų, ku-

rių nepajėgia išdildyti iš

atminties net laikas. Bū-

na pavasarių, kurie ne

vien džiaugsmą atneša. . .

Tą pavasarį taip pat

skambėjo gegužis, žaliu

kilimu dengėsi tėviškės

sukakties minėjimą, kuris nu-

matytas sausio mėn. 8 d. prie

bendruomenės apylinkės narių

visuotinį metinį susirinkimą,

parapijos salėje.

GRAŽIOS VESTUVĖS

1966. XI. 26 d. Čikagoje

šv. P. Marijos gimimo bažny-

čioje, įvyko sutuoktuvės Lo-

retos Reivytytės su Sigitu

Macaičiu.

Reikia gerbti šios parapi-

jos kleboną, kuris bažnyčios

darbingoje vietoje, laiko Lie-

tuvos tautinę vėliavą, prie

kurios jaunieji pasimeldė ir

padėjo gyvų gėlių.

Vestuvinės vaišės įvyko

šv. Kryžiaus parapijos erd-

vioje salėje, kuriose dalyva-

vo apie 400 svečių, tarp jų

nemažai giminių ir iš Kana-

dos. Kadangi abu tėvai tarna-

vo Lietuvos policijoje, tai

daugumą svečių ir sudarė bu-

vę Lietuvos policijos tarnau-

tojai, su jų klubo pirm. Povi-

lu Dirkiu priešaky. Kitą die-

nį Ciceroje, Adolfo Hasenai-

čio svetainėje, buvo povestu-

vinės vaišės.

S. Paulauskas.

SLA NUOTRUPOS

Tėvynės 36 nr. išvardinti

7 organizatoriai, su jų gyve-

namomis vietovėmis, kuriems

išmokėta po pusantro dolerio

atlyginimo.

Tame pat T. nr. neišvardin-

ti Pildomosios Tarybos ir ko-

misijų nariai, bet parašyta,

kad jiems išmokėta \$3836.77.

Kam klaidinti SLA narius aiš-

kinant jiems, kad dėl vietos

stokos T. neskelbiama, kiek

kam išmokėta dienpinigių, ke-

lionpinigiai ir kt.

Tėvynės 37 nr. paskelbtas

gražus seimo delegato Jono

Juodvalkio laiškas PT prez-

dentui Dargiui, bet to laiško

vieta, kur Juodvalkis rašė,

kad laikas SLA būtų įstoti

nariu į Lietuvių Fondą --

išleista. . .

Nesiseka SLA centrai su

vasarnamiais. Kai vieną au-

dra sugriovė, tai ne vien, kad

nieko negavo iš draudimo, bet

dar turėjo sumokėti už

MONTREALYJE, 2159 - 2161 ST. CATHERINE STREET EAST, 1966 METŲ GRUODŽIO MĖNESIO 31 DIENĄ 8 VALANDĄ VAKARO

D.L.K. Vytauto Klubo didžiojoje salėje yra rengiamas**NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS**

- PRIE TURTINGO BUFETO IR GEROS MUZIKOS SUTIKSIME NAUJUOSIUS 1967 METUS.
- PRIE BILJETŲ KAINOS BUS DUODAMA IŠGĖRIMAS IR UŽKANDA.

Bilietų kaina \$ 4.-, jaunimui \$ 1.75. Prašome bilietus išsigyti pas platintojus arba Klube iš anksto, telefonas: 522-2353.

Klubo Valdyba.

MONTREAL**MONTREALIO ŠEŠTADIENIŲ MOKYKLŲ KALĖDŲ EGLUTĖ**

Ivyks 1967 m. sausio 8 d. 3 val. po pietų Aušros Vartų parapijos salėje.

Programą atliks Verdu-
no Aušros Vartų mokyklos mokiniai. Kalėdų senelis visiems vaikams atneš dovanų ir papasakos idomių dalykų. Po to bus vaišės, ruošiamos Tėvų Komiteto.

Prieš Kalėdas mokyklos pamokas baigs gruodžio 17 d., sekantį šeštadienį. Po Kalėdų atostogų mokyklos darbą pradės sausio 7 d.

AUŠROS VARTŲ PARAP.
- Tėvo Alg. Kezio, SJ, foto paroda bus atidaryta gr 17 d. 7:30 val. vakaro AV parapijos salėje ir tęsis iki sekančios dienos vakaro - Mirė Juozas Jotkus gr. 7 d., 60 metų amžiaus, po sunkios ligos. Palaidotas per AV bažnyčią. Nuoširdi užuojauta artimiesiems.**DR. J. SEMOGAS**5441 BANNANTYNE, Verdu-
n. Pirmadienį ir ketvirtadienį 2-4 7-9 p.m.
antradienį ir penktadienį 2-4 p.m.
trečiadienį 7-9 p.m.
šeštadienį 11-1 p.m.
Tel: 767-3175, namų 366-9582.**DANTŲ GYDYTOJAS**Dr. J. MALIŠKA
1396 St. Catherine St. W.
Suite 419, tel. UN 6-8235
Namų tel.: MU 1-2051.**DR. A. O. JAUGELIENĖ****DANTŲ GYDYTOJA**
1410 Guy Street, 1 aukštas
11 - 12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9667**DR. V. GIRIUNIENĖ****DANTŲ GYDYTOJA**
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.**NELAUKITE PASKUTINĖS DIENOS!****EXPO 67**

Visi, kurie iš Kanados arba JAV ruošiasi į EXPO 67, išsigykite įėjimui pasportus ir bonų knygetes jau dabar. Nuolaida 25-55%. Visų rūšių pasportus "Litas" mielai persių apdraustais laiškais arba C.O. D. Informacija siunčiama nemokamai. Rašykite: "Litas", 1465 De-Seve Street, Montreal 20, Que.

Pasportų rūšis	Suaugusiems Dabar	Pilna kaina	Jaunimui Dabar	Pilna kaina	Vaikams Dabar	Pilna kaina
1 dienos	\$2.00	\$2.50	\$2.00	\$2.50	\$1.00	\$1.25
7 dienų	\$7.50	\$12.00	\$6.75	\$10.00	\$3.75	\$6.00
Sezoniniai	\$22.50	\$35.00	\$20.00	\$30.00	\$11.25	\$17.50

"LITAS"1465 De Seve St., Montreal 20, P.Q.
TEL. 766-5827**MOKA už:**
Indėlius 5%
Fin. s-tas 4%
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros santaupų sumos.**IMA už:**
Nekiln. turto paskolas 7%
Asmenines paskolas 7.6%
Investacines paskolas 8.4%
Pigūs paskolų draudimas iki \$10,000.**KASOS VALANDOS:**1465 DE SEVE: Sekmadieniais 10.30 - 12.30. Darbo dienomis: 10.00 - 3.00 val. kasdien, išskiriant pirmą ir šeštą. Vakare: trečiadieniais ir penktadieniais 7.00 - 9.00 val.
ROSEMOUNTO SKYRIUS: 3907 Rosemount Blvd., tel. 722-2472. Dieną: penktad. 1.00 - 6.00 val. Vakare: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 7.00 - 9.00 val.**TREČIOJO LIETUVOS PREZIDENTO**

Dr. Kazio Griničiaus minėjimas, kaip buvo skelbta, įvyko gruodžio 10 d. Montrealio lietuvių Vytauto Didžiojo klubo salėje.

Scenoje buvo dail. R. Bukausko nupieštas Dr. K. Griničiaus portretas, papuoštas gyvomis gelėmis. Minėjimo iniciatorių vardu, Varpininkų klubo pirm. L. Girinis-Norvaisa minėjimą atidarė trumpu žodžiu, pakvietė susirinkusį trečiojo Lietuvos Prezidento atmintį pagerbti susikaupimo momentu. Buvo sukvietas iš organizacijų atstovų garbės prezidiumas, kurin įėjo: AV klebonas T.K. Peckys, S.J., Protestantų parap. prezident. M. Šulmistras, SLA Step. Kęsgaila, Mažlietuvų A. Lymanas, Tautinės S-gos K. Andruskevičius, Kat. moterų St. Petrusauskienė, "Lito" Pr. Rudinskis, Vytauto klubo J. Petrušis, Darbininkų D-jos P. Petronis, LAS J. Šiaučius, Šaulių Br. Bagdziūnas, Savanorių-Kūrėjų J. Viliušis, KLB-nės Seimelio pirm. R. Verbyla, Skautų J. Piečaitis, Varpininkų L. Girinis-Norvaisa ir NL Pr. Paukštaitis.

Sudarius Garbės prezidiumą, L. Girinis-Norvaisa paaiškino kad prelegentas dipl. teisininkas A. Kucys negalėjo atvykti, bet spėjo atsiųsti paskaitą, kurią prašo perskaityti NL red. J. Kardelį. J. Kardelis perskaitė A. Kucio labai idomią ir turiningą paruoštą paskaitą, būdinančią Dr. K. Grinių kaip žmogų visuomenininką, valstybininką ir politiką. Ir pats J.K. dar pridėjo kelis atsiminimus. Savanorių Kūrėjas Vyčio Kryžiaus kavalierius J. Viliušis, paprašęs žodžio, dar papasakojo, kaip Dr. Grinius su Prel. Krupavičium ir J. Aleksa įtek Lietuvos okupacijos komisariui Rentelnui memorandumą.

J. Gražys**KAILIŲ SIUVĖJAS****SIUVŲ IR PARDUODU**
Taisau ir Remodeluoju
Vasaros laike saugojimas / Storage /.
6396 Bannantyne, Verdu-
n. PO 7-6183.**LAIKRODININKAS****ANTANAS ŽUKAS**1855 WELLINGTON ST.
Tel. WE 2-0644.**TAISAU IR PARDUODU ŽEMOMIS KAINOMIS LAIKRODŽIUS IR JUVELYRUS.****AR ŽINOMA, KAD****"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUSTUVE**spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines ir padėkos korteles, įvairius blankus, receptams lapelius, vedybinių pakvietimus, mirties atveju užuotautus laiškus, visokius "statemen-tus", vokus su adresais, laiškaščiū, žurnalus ir knygas.
Darbą atlieka pigiau, negu kitos spaustuės. Kviečiame įsitikinti.
Spausdinimas galime priimti paštu ir paštu pasiųsti.

Adresas: 7722 George Street, LaSalle, Montreal, P.Q. Canada.

Studentai - Gyvenimas ir Veikla**LIETUVIŲ STUDENTŲ NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS**
ruošiamas drauge Lietuvių Studentų Sąjungos ir Lietuvių Bendruomenės jaunimo sekcijos, įvyks gruodžio m. 31 d. Chatel Boise viešbutyje, Ste Adele, P.Q.

Naujų Metų sutikime be montrealiečių dar dalyvaus iš ten tuo metu veikiančios žiemos stovyklos, kurią laukiama atvykstant studentų iš Toronto, Hamiltono, Detroito, Ottawos ir Bostono.

Pradžią 9 val. vakaro, ap-sirengimas išėjimui/semi-formal/ įėjimas 2 dol., po-rai 3 dol. Šokiama gros orkestras, bus programa ir Naujų Metų tostas. R.M.

ir kaip Dr. K. Grinius p. Viliu liūnienė, J. Bilevičius, J. Burba ir J. Adomaitis; po \$1. be pasims sau, o jam patare saugotis.

Po to koncertinėje dalyje op. sol. E. Kardelienė, forte-pijonu palydima K. Smilgevičiaus, padainavo iškilmę pri-taikytų dainų. Minėjimas už-baigtas pirm. L. Girinio padė-kai visiems už atsilankymą, E. Kardelienėi ir K. Smilgevi-čiui (jie gavo dovanų ir gėlių) ir dail. K. Bukauskui. Minė-jimas baigtas Tautos Himnu.

Prie įėjimo stalo buvo M. Juodviršis ir K. Petrulienė.

Atskiroje salėje atsilankiu-sieji buvo pavašinti vakarie-ai, kurių paruošė p.G. Kazlaus-čia Dr. K. Grinių kaip žmogų visuomenininką, valstybininką ir politiką. Ir pats J.K. dar pridėjo kelis atsiminimus. Sa-vanorių Kūrėjas Vyčio Kry-žiaus kavalierius J. Viliušis, paprašęs žodžio, dar papasa-kojo, kaip Dr. Grinius su Prel. Krupavičium ir J. Aleksa įte-ke Lietuvos okupacijos komi-sariui Rentelnui memorandumą.

PARAMA "BALTIJAI"

/Atkelta iš 1 psl./

J. Šveikauskas, K. Dargienė ir V. Šipelis; V. Juodis \$4.00; M. Mažeikienė 3.50; po vyks iki pavasario sukelti \$3.00: C. Januškevičius, B. \$1,500 ir užbaigti stovyklos Mozuras, A. Keblys ir J. Pa-kulis; po \$2.00: P. Norke-

"Baltijos" Komitetas.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS**ŠEŠTADIENIS PER****CFMB****STOTI**BANGA 1410, 5.30 VALANDĄ VAKARŲ.
Programos vedėjos L. Stankevičius.
Tel. 669-8834.**APSIDRAUSK!****ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.**
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ**P. ADAMONIS**

Chartered Insurance Broker

3907 Rosemount Blvd.
TEL. OFF. 722-2472 RES: 722-4735
256-5355
S-tos "Lite" No. 752D**D.L.K. VYTAUTO KLUBAS**

2159-61 ST. CATHERINE E., MONTREAL.

Nuo 1966 m. pradžios pradėdama išnuomoti sales, talpinančias nuo 100 iki 600 asmenų pagal reikalą - vestuvėms, suvažiavimams ir kitokiems rengimams.

- Kainos prieinamos.
- Klubiečiams ir jaunimui speciali nuolaida.
- Reikalui esant duodamas pilnas patarnavimas: - virtuvės indai, personalas ir gėrimai.

Nelaukdami užsisakykite kreipdamiesi į Klubą - J. Petrulį, tel: 522-2353

TORONTO**TORONTAS PASKENDEŠ**

1966/67 metams yra išrinkti: E. Sičiūnas pirm., R. Danaitis vic-pirm., V. Staškevičius-izd., Z. Gvildytė sekr., N. Šemaitė- koresp., D. Girčytė social. reikalams.

Naujoji valdyba susideda iš energingų studentų-čių. Pirmu rūpesčiu nori sutvarkyti savo naują gražią būstinę (naujame pranciškonų pasta-te, šalia banko). Tam tiks-lui reikės suorganizuoti nau-ji baldai.

Sekantis rūpestis suorgani-zuoti metinį balių. Penkta-dienį įvyko naujose patalpo-se susipažinimo arbatėlė.

Už loterijos ir įėjimo bilie-tus atsiųsti pinigai priskirti į vakaro pajamas, todėl į šias sumas neįskaityti. Tuo būdu tiesiogine parama stovyklos patatybai gauta \$452.59, iš va-karo ir loterijos, apmokėjus visas išlaidas, numatoma gau-ti apie \$280.00. Tuo būdu li-gšiol iš užplanuotų \$1,500 jau sukelta \$732.50 arba beveik pusė sumos.

Malonu konstatuoti, kad "Bal-tija" remia net toki asmens, kaip K. Dargienė, gyvenanti senelių namuose, arba kaip P. Žukauskas ir daugelis ki-tų, kurie patys stovyklavie-tę tikrai vargu ar besinaudos.

Tuo labiau stovyklavietę tu-rėtų paremti vaikus auginan-tieji tėvai ir mūsų jaunimas, jau išėjusių mokyklų ir studi-jų suolu.

"Baltija" tikisi, kad jai pa-00; M. Mažeikienė 3.50; po vyks iki pavasario sukelti \$3.00: C. Januškevičius, B. \$1,500 ir užbaigti stovyklos Mozuras, A. Keblys ir J. Pa-planų įvykdymą.

"Baltijos" Komitetas.

A. Norkeliūnas.

Nek. Pr. Marijos Seserys.

lietuviškose kultūrinėse pra-mogose. Ir seni ir jauni vie-ni kitiems neužsileisdami, kas savaitgalį daro vertus dėmesio, kultūrinius pobū-vius. Čia štai neseniai lapk-24-27 šio kontinento lietu-viai studentai suvažiavo ir visa 10,000 lietuvių ant ko-jų sukėlė, visur sako daina-vo, diskutavo, taures kėlė, kanadiškos milijonierių sa-lės nuo tūkstančių lietuvių liūliavo. Pirmą sykį Kana-dos istorijoje ant šio konti-nento didžiausio hotelio Ro-yal York užrašas plėvėsavo "Lithuanians students annual convence". Prieš 20 metų lie-tuvis emigrantas tik pro šalį tokio viešbučio praeidavo.

nai net meniškų gabumų daug neturėdami, bet vistiek savo ir draugų namus kūrniais puošia? . . J. V.

A. LANDSBERGIO 5 STULPAI
turgaus aikštėje, drama dabar vaidinama Naujų ateivių teat-re, universiteto bibliotekos salėje, St. George St.- College Street.

Sekmadienio spektaklin su-ėjo daugiau lietuvių jaunimo. Veiklas jaunimui padarė ge-rą įspūdį. Mergaitės, moterys apsisverkė. Skaudi tikrovė, kai didysis grobuonis žudo nekal-tus mažos tautos žmones. Lietuvis autorius, lietuviški vardai veikalo, reali tikrovė visiems palieka neišdildomą įspūdį. Lietuvių pamatykite.

- Prisik.par. salėje ren-giamų N. Metų sutikimo bilietai jau parduodami. Kaina asmeniui \$6.00. Bi-lietus galima gauti par.kavinėje po 10 val. mišrių iki 1 val. ir pas A. Šuikį.

PadėkosNuoširdžiai dėkojame K. Katalikių Moterų Montre-
alio skyriaus draugijai už suteiktą auką \$ 20.00.

Nek. Pr. Marijos Seserys.

Bazaras, kuris įvyko 8/m gruodžio mėn. 3-4 dienom, orąėjo gan sėkmingai. Pel-
io gauta \$852.12. Šia proga norime padėkoti visiems Montrealio lietuviams, ku-
rie įvairiausiu būdu prisi-dėjo prie bazarų pasiseki-mo. Turime pripažinti, kad Rėmėjų valdyba labai suma-
niai viską suorganizavo ir vadovavo šiam bazarui.Dievas teatlygina visiems mūsų prieteliams, už visą gerą, ką mums darote ir esate padarę.
Su giliu dėkingumu Kris-tuje,
A. Norkeliūnas. Nek. Pr. Marijos Seserys.**A. NORKELIŪNAS**

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES REG'D**VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS.**6695-35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. Raymond 7-3120.**Keating FORD**

Sales Limited

4415 Bannantyne Ave.,
Verdu-
n.FALCON-FAIRLANE
GALAXIE-THUNDERBIRD
MUSTANG-TRUCKS**USED CARS**

1 year guarantee.

Kreipkitės į

LEO GURECKAS

Sales Managers Assistant

Keating Ford lietuvis atstovas

769-8831.

Tel. namų DO6-2548

Istaigos 769-8529.